Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 77. évfolyam, 32. szám ■ 2012. augusztus 12. ■ Szentháromság ünnepe után 10. (Jeruzsálem) vasárnap Ára: 250 Ft

„»A Biblia az összes kérdésedre megadja a választ«, mondom magabiztosan a gyereknek, de ez nem jelenti azt, hogy mindig könnyű lesz rátalálni!”
Pénzt vagy életet? ▶ *5. oldal*

„A színpadi adaptáció ugyan erősen át van szőve romantikával, ám szerencsére itt sem ezen van a hangsúly, hanem az emberben lakozó kettősségen. Ettől marad a darab – keresztény néző számára is – mindvégig érdekes.”
Jekyll és Hyde ▶ *6. oldal*

„Állandó értékeket próbál közvetíteni a fesztivál, ez vitathatatlan. Pál apostol leveleinek élő előadása – melyet a *Kaláka* először ’91-ben mutatott be – például mindig katartikus. De valljuk be, Kapolcs valahol a szabadosság melegágya lett.”
Kétarcú Völgy ▶ *8–9. oldal*

Emeljük fel szívünket! ▶ *2. oldal*
Püspökfalat-kóstoló ▶ *3. oldal*
A reformáció ajándéka ▶ *7. oldal*
Gyurta Dani mutatóujja ▶ *12. oldal*
Interjú Pekka Simojokival ▶ *12. oldal*
Istenhittel koncentrálni a gyógyulásra ▶ *13. oldal*

KINYIK ANITA FELVÉTELE

A Művészetek Völgyének különálló szigete az *evangéliumi műhely,* melyet több mint tíz éve *Veress István* evangélikus lelkész vezet. Idén is a kulturális programokkal párhuzamosan zajlottak július 27. és augusztus 5. között a missziói alkalmak. Felvételünkön épp a kapolcsi evangélikus templomba igyekeznek az érdeklődők. (Jobbra a *Menedék* című – *Corrie ten Boom* holland misszionárius önéletrajzából született – színdarab plakátja látható.)

▶ *Riportunk a 8–9. oldalon*

Rekviem a demokrácia áldozataiért

■ Dr. Hafenscher Károly (ifj.)

A diktatúra áldozataiért sokszor mondtak rekviemet. A demokrácia áldozataiért nem sűrűn…

Az egyház feladata, sőt küldetése, hogy a kicsik, az elnyomottak, a szomorkodók mellé álljon, vigasztaljon és bátorítson. De mi van azokkal, akiket az egyház szomorított meg, tett csalódottá, bántott meg? Őrájuk ki figyel? Rájuk ki gondol? Velük ki foglalkozik?

Lassan végéhez közelednek a gyülekezeti, egyházmegyei és egyházkerületi választások. Egyházunk évszázadokkal ezelőtt a – Szentírással nem mindig harmonizáló – demokratikus szervezeti formát választotta, s a huszadik század végén ennek a struktúrának egy torzult, deformálódott verzióját, az „abszolút demokráciát”. (Közben sokan nem veszik észre, hogy e demokrácia égisze alatt kis érdekcsoportok kakaskodnak és diktálnak.)

E „renddel” leépítettek mindenféle tekintélyt, és magasra, piedesztálra emeltek két olyan eszközt, amelyek – ha nem eszközként használjuk őket – nagy veszélyt jelentenek: a jogot és a pénzt. Belesodródtunk a világ hálójába – és még jónak is tartjuk…

A „szent demokrácia” velejárója a sok bürokratikus mozzanattal kísért általános választási gyakorlat. Arról most ne nyissunk vitát, mennyivel egyszerűbben is lehetne csinálni. Arról viszont érdemes elmélkedni, mennyivel *emberségesebben* lehetne csinálni.

Emberek, akik szent lelkesedéssel, időt, energiát nem kímélve, éveken keresztül szolgáltak, egyszer csak fölöslegesnek érezhetik magukat, mert az új választás nyomán kiestek a „választók” kegyeiből. Partra vetett halakként küzdenek most egy számukra oxigénhiányos közegben. Vagy együtt vallják *Kocsis István* erdélyi íróval: „maradtam mint megszedett szőlőben kunyhó” (*Árva Bethlen Kata).*

Ki mondja el nekik, hogy munkájuk nem hiábavaló az Úrban? Ki mondja meg nekik (és gondolja is úgy), hogy szükség van rájuk? Nem álságos vigyorgások közepette kimondott (kényszeredett, udvariaskodó, nemegyszer őszintétlen) köszönő szavakra gondolok. Tényleges értékelésre, a szolgálat nyugtázására, az Isten iránti őszinte hálaadásra.

Ki szedi ki a tüskét azok szívéből, akik indultak a választáson, oda is szánták magukat a szolgálatra, azután – esetleg némiképp manipulált kampányok után – hoppon maradtak, és át kellett élniük az érdekeiket erősebben érvényesítő csoportok gyengébb jelöltjeinek győzelmét? (Közben nem a saját sikertelenségük fájt nekik, hanem az egyházat érő hátrány.)

Ki rendezi el lelkiismeretében azokat a kis háttérjátszmákat, amelyekkel a hatalom és információ birtokában lévők éltek?

Biztos, hogy mindenki abba a tisztségbe került, amelyikhez ért, és amelyet jól is tud majd csinálni? Nem fenyegeti egyházunkat a magas íróasztalba kapaszkodó „alacsony” emberek kitartó, makacs hatalomvágya? Biztos, hogy az emberi választást – az apostolok korából megtanult – kitartó és közös imádság, a Szentlélek világosságáért való könyörgés kísérte?

> **Ki mondja el nekik, hogy munkájuk nem hiábavaló az Úrban? Ki mondja meg nekik (és gondolja is úgy), hogy szükség van rájuk? Nem álságos vigyorgások közepette kimondott (kényszeredett, udvariaskodó, nemegyszer őszintétlen) köszönő szavakra gondolok. Tényleges értékelésre, a szolgálat nyugtázására, az Isten iránti őszinte hálaadásra.**

Azt hiszem, a választások lezárultával igencsak aktuális lenne egy nagy, szívből jövő, az egész egyház felsóhajtását képviselő mondatot kimondani: *Kyrie eleison!*

Ahol megsokasodik a kegyelem, ott a gonosz is összeszedi magát! Nem volt ilyen érzésünk az elmúlt hónapokban? Nem éreztük azt, hogy a kampány, a versengés, a másik legyőzése egyházidegen? Nem éreztük azt, hogy furcsán – világi önkormányzatok módszerei szerint –, azaz a Szentírás lelkületétől igencsak távol zajlott az egyházi közélet? Nem éreztük azt, hogy zsinati döntéshozó rendszerünk enyhén szólva is furcsa dolgokat produkált? Hol voltak a megtapasztalt folyamatok attól a szellemtől, amelyet *Andorka Rudolf, Reuss András, Thurnay Béla, Győri József* vagy a most távozott *Koczor Miklós* képviselt? Nem a maguk „jogán”, hanem biblikus-evangélikus-keresztény meggyőződésként?

Azt gondolom, a jelen választási gyakorlat egyetlen igazi előnye az, hogy az adott ciklus egyszer csak véget ér, és lehet(ne) újat kezdeni. Ebben az új kezdetben, új lelkületben és új stílusban reménykedve álljunk meg egy pillanatra, és ha rekviemet nem mondunk is, de egy percre gondoljunk a demokrácia áldozataira is.

A szerző evangélikus lelkész, a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ igazgatója, az Ev-Élet rovatvezetője

SEMPER REFORMANDA

„Hiszek a Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, a mi Urunkban stb. Először: e szavaknál ugyancsak nagy fényesség ragyog fel, s arra tanít, hogy Jézus Krisztus, Isten Fia megvált a haláltól, noha a teremtés után Ádám bűne által annak prédájává lettünk, s örökre el kellett volna vesznünk. Helyénvaló, hogy amint az első hitágazattal kapcsolatban magadat Isten teremtményei közé kellett sorolnod – s ebben ne is kételkedj –, úgy itt is a megváltottak közé sorold magad, s ne kételkedjél benne. Minden egyes szóhoz tedd oda azt a szócskát: mi! Tehát: Jézus Krisztus a mi Urunk, miérettünk szenvedett, miérettünk halt meg, miérettünk támadott fel, úgyhogy mindez a miénk, és minket illet, s hogy te beletartozol ebbe a *mi*be, amint a szó maga is mondja. Másodszor: szívünk szerint adjunk hálát ezért a nagy kegyelemért, s örvendezzünk a megváltás felett. Harmadszor: valljuk meg s gyónjuk meg mélységes töredelemmel, hogy Isten nagy kegyelmét milyen szégyenletes hitetlenséggel és kételkedéssel szoktuk fogadni. Mennyi mindent kell itt számba venned! Mennyi bálványozást követtél el, amikor embereknél vagy babonában kerestél segítséget, avagy saját erődben és képességeidben bíztál. Mert mindez ellenkezik a megváltással! Negyedszer: könyörögj, hogy Isten téged a Jézus Krisztusba, a te Uradba vetett igaz s tiszta hit által ezentúl mindvégig megtartson!”

Luther Márton:
Így imádkozzál!
(Balikó Zoltán fordítása)

Magyar–finn ébredési napok Bakonycsernyén

▶ **Sátrak fehérlenek a bakonycsernyei evangélikus templom kertjében. Itt ünnepelték augusztus első hétvégéjén a gyülekezet tagjai a messzi északról és a környékről érkezett vendégeikkel az első magyar–finn ébredési napokat.**

Finnországból jött az ötlet – meséli a szervező házigazda, *Szarka István* fejér-komáromi esperes.

– Amikor először jártam ott, elvittek egy ébredési ünnepre, ahol akkor talán húszezer evangélikus volt együtt. És engem nem is a szám rendített meg, hanem az, hogy ha tűzött a nap, ha szakadt az eső, az emberek nagy része ott ült, és hallgatta az igehirdetéseket, énekeltek együtt, a kórus vezetésével. Katartikus, felemelő érzés volt – mondja.

Azóta kisebb-nagyobb csoportokkal több ilyen alkalmon is megfordult. A legutóbbi, Ouluban tartott rendezvényen gondolkodtak el azon, mi lenne, ha Magyarországon is megpróbálnának valami hasonlót. Persze nem tömegméretekben, hanem egy kicsit kisebb léptékben.

Ugyanakkor a magyar–finn ébredési napok a bakonycsernyei és a nivalai gyülekezet több mint húsz éve fennálló partnerkapcsolatának az ünnepe is. Ezért az első programpont az emlékezés és a hálaadás alkalma volt. Meghívást kaptak rá azok az egykori cserediákok, akik akár Bakonycsernyén finn ösztöndíjasként, akár Finnországban magyar diákként töltöttek – általában két szemesztert – egy-egy főiskolán vagy középiskolában, egy kis nyelvet, kultúrát tanulva.

▶ *Folytatás a 3. oldalon*

FOTÓ: T. PINTÉR KÁROLY

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mennyei Atyánk! Szent Fiad mondja, hogy aki kér, mind kap, aki keres, az talál, és a zörgetőnek megnyittatik. Krisztus biztatására gyermeki szívvel visszük eléd könyörgésünket.

[Lektor:] Teremtő Urunk! Dicsőítünk téged teremtett világunkért, mert te mindent jónak alkottál. Naponta szembesülünk a romboló hatalmakkal környezetünkben és önmagunkban. Fékezd a bűn erejét, és erősíts meg minket a jó cselekvésében, hogy emberszereteted nyilvánvalóvá váljék Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Egyházunk Ura! Te minket hitre térítettél, és azon munkálkodsz, hogy megmaradjunk nálad. Hála néked, hogy egyházad közösségébe fogadtál, és keresztségünk naponta emlékeztet a minket feltétel nélkül elfogadó szeretetedre. Átölelő irgalmad örömhírével küldetésünk van minden embertársunk felé. Adj erőt és lehetőséget, hogy kitartóan hirdessük az evangélium igazságát, hogy Krisztus nevére minden földi térd meghajoljon! Jézus által kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Népek Ura! Vezetésedre áhítozunk, mert nélküled, bölcsességed és igazságod nélkül elveszünk. Munkálj egyetértést közöttünk, mert a széthúzás lelke rombolja közösségeinket. Könyörgünk hazánkért, a magyar emberekért. Áldást kérünk és békességet óhajtunk Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Szerető Urunk! Add áldásodat családjainkra, közösségeinkre. Adj kitartást a jóban, és munkáld bennünk az egyetértést, hogy a te szeretetedben megerősödve együtt keressük életünk kérdéseire a választ. A kötelékeket erősítsd, segíts minket abban, hogy megértsük akaratodat. Tápláld hitünket, hogy hozzád közelebb kerülve egymáshoz is közelebb kerülhessünk. Jézus Krisztus által…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Vigasztaló Istenünk! Tekints le minden rászorulóra, aki erősítésre, együttérzésre, biztatásra vágyik. Használj fel minket ebben a munkában, hogy leleményesen hirdessük szóval és tettel mindenkinek Krisztusunk irgalmát. Fogadd el könyörgésünket. Legyen meg a te akaratod!

Az *Evangélikus Élet* 2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 10. (JERUZSÁLEM) VASÁRNAP – RÓM 9,30–33

Igyekezet – meglátogatás

Mindig csodáltam, amikor valaki megszólaltat egy hangszert, vagy művészien tudja használni énekhangját. Különösen is lenyűgöz az a harmónia, amelyet több muzsikus együttes alkotása teremt meg egy nagy zenekar vagy kórus hangzásában.

Vannak zenész barátaim, tőlük tudom, mennyi időt, fáradságot, áldozatot jelent, míg valaki eljut odáig, hogy művészien meg tudjon szólaltatni egy hangszert. A hivatásos művészek kicsi gyerekkoruktól fogva rengeteg tanulással és napi többórányi rendszeres gyakorlással jutnak el oda, hogy meg tudják ajándékozni közönségüket ezzel a csodával. És amikor eljutnak idáig, akkor továbbra is fenn kell tartaniuk ezt az életformát. Tanulás, gyakorlás.

Cziffra György, a világhírű zongoraművész vallott arról egy interjúban, hogy ha akár csak egyetlen nap is kevesebbet gyakorol a megszokottnál, akkor a következő koncertjén ez már érezhető. A közönség talán nem veszi észre, ő azonban igen.

Nyilván nem megy ez másképp, csak úgy, hogy a zenészek szeretik is, amit csinálnak. Különben gyötrelmes fáradozás volna az egész életük. A szorgalom és a sok gyakorlás azonban nyilván csak akkor hozza meg a gyümölcsét, ha az embernek veleszületett tehetsége is van a zenéléshez. Egy botfülű ember nem tud megtanulni szépen énekelni.

Mint minden szakmai körben, a muzsikusok között is létezik rivalizálás, féltékenység. Nem ritka, hogy egyik művész irigykedik a másik eredményeire, elismertségére vagy éppen veleszületett tehetségére. Azt azonban senki nem vitatja, hogy mindannyiuk teljesítménye mögött sokéves, kemény munka áll.

Nagy ritkán születnek Isten áldotta, különleges tehetségek, akik egészen hihetetlen dolgokra képesek. *Mozart* már kicsi gyerekként többszólamú partitúrákat volt képes lekottázni egyszeri hallás után. Rövid élete során hihetetlen mennyiségű csodálatos művet írt. A kiemelkedő, ritka tehetségeket csodáljuk. Az azonban teljesen elképzelhetetlen, hogy valaki minden előképzettség, tanulás, hangszerismeret és gyakorlás nélkül kezébe vegyen mondjuk egy hegedűt, és virtuóz játékot mutasson be rajta.

Méltán feltételezzük, hogy így van ez az élet minden területén, minden szakmában – legyen akár természettudomány, irodalom, képzőművészet, gyógyítás vagy akár teológia. Eredetünket, életünk célját, értelmét, Istennek velünk való csodálatos tervét ismerni és annak megfelelően gondolkodni, remélni, a többi emberhez viszonyulni a legnagyobb művészet. Ez a legeredendőbb, legátfogóbb, létünk egészét alapjaiban érintő csoda.

Isten a hatalmát, szeretetét sok-sok évszázad során egyes kiválasztott emberek sorsában és kiválasztott népének, Izráelnek a történelmében bontakoztatta ki. Ennek részesévé válni csak úgy lehet, ha Isten szeretetének erőterébe bevonódva az ember személyesen tapasztalja és éli meg ezt. Megismerni Isten múltbeli cselekvését, sőt Istennek a választottak életében végbevitt csodás tetteit saját sorsunkként megélni csak úgy lehet, hogy ebbe az ember beleszületik, ennek sodrásában él, és mintegy átáramlik rajta a megelőző évezredek üdveseményeinek teremtő lelke. Szervesen illeszkedik az időben kibontakozó isteni tervbe, ahogyan egy nagy fa ágaiból rügyek fakadnak, és új hajtások nőnek.

Ennek módja a megismerés, a sok-sok szorgalommal és odaadással végzett tanulás, az elmélkedés, az ima és a felismert igazságoknak megfelelő életfolytatás. Ezt nevezzük vallásgyakorlásnak. Ahogyan elképzelhetetlennek tartjuk, hogy valaki csak úgy kezébe vegyen egy hegedűt, és művészien megszólaltassa anélkül, hogy előzőleg komoly tanulmányokat végzett volna, gyakorolt volna, ugyanúgy lehetetlennek tartjuk, hogy valakinek köze legyen Istenhez anélkül, hogy végigélte volna mindezeket, és törekedne Isten törvénye szerint cselekedni.

Méltán megütközünk tehát azon, hogy épp az életünk legátfogóbb, legeredendőbb és legalapvetőbb kérdésében, az üdvösség kérdésében ez mégsem így működik. Hiába a megélt sors, hiába a tapasztalás, hiába az igyekezet és a szorgalom, hiába a törekvés és minden fáradozás – csak olyan ez, mintha egy botfülű ember próbálna énekelni. Ama szinte észrevehetetlen, de legalábbis jelentéktelennek tűnő, mindenesetre műszerekkel kimutathatatlan, érzékszerveink számára is észlelhetetlen parányi szikra, csillagocska jelenléte itt a döntő, amelynek előidézésében teljesen tehetetlenek vagyunk.

Ám ha ez a parányi csillag – ott és akkor, úgy és annyiban, ahogy Isten jónak látja – feltűnik, akkor megtörténik a csoda, akkor átfordul minden, és értelmet nyernek az ismeretek, tapasztalások. Sőt még az előkészületek, tapasztalatok és ismeretek nélkül odatévedt idegen is részesévé, szerves részévé válhat az évezredes sodrásnak, az Isten-eseménynek. Amikor ez a pici csillag feltűnik, ez *a meglátogatás ideje.* Ezt elmulasztani – pusztulás. Ám ha rád talál, akkor az az üdvösség: *„Íme, most van a kegyelem ideje! Íme, most van az üdvösség napja!”* (2Kor 6,2)

■ Bartha István

A VASÁRNAP IGÉJE

Reményik Sándor

Kegyelem

Először sírsz.
Azután átkozódsz.
Aztán imádkozol.
Aztán megfeszíted
Körömszakadtig maradék-erőd.
Akarsz, egetostromló akarattal –
S a lehetetlenség konok falán
Zúzod véresre koponyád.
Azután elalélsz.
S ha újra eszmélsz,
mindent újra kezdesz.
Utoljára is tompa kábulattal,
Szótalanul, gondolattalanul
Mondod magadnak:
mindegy, mindhiába:
A bűn, a betegség,
a nyomorúság,
A mindennapi szörnyű szürkeség
Tömlöcéből nincsen,
nincsen menekvés!
S akkor – magától –
megnyílik az ég,
Mely nem tárult ki átokra, imára,
Erő, akarat, kétségbeesés,
Bűnbánat – hasztalanul
ostromolták.
Akkor megnyílik magától az ég,
S egy pici csillag
sétál szembe véled,
S olyan közel jön,
szépen mosolyogva,
Hogy azt hiszed:
a tenyeredbe hull.
Akkor – magától –
szűnik a vihar,
Akkor – magától –
minden elcsitul,
Akkor – magától –
éled a remény.
Álomfáidnak minden aranyágán
Csak úgy magától –
friss gyümölcs terem.
Ez a magától: ez a Kegyelem.

Emeljük fel szívünket!

Sokszor olvashattuk, hallhattuk már, hogy a helyes, Istennek tetsző istentisztelet nem a bőbeszédűségéről ismerszik meg. A liturgia erénye éppen a tömörségében, a néhány szóval sok mindent kifejezni tudó képességében áll.

Liturgiánk egyik ilyen tömör mondata az úrvacsora ünneplésének bevezetésében elhangzó felhívás: *„Emeljük fel szívünket!”*

Ne tagadjuk, minden bizonnyal vannak olyan közösségeink, amelyekben némelyek ellenérzéssel hallgatják ezt a mondatot. Idegennek, távolinak érzik. Pedig nem az elmúlt másfél évtized liturgiai reformjának szüleménye, és nem is egy másik keresztény felekezet liturgiájából vettük át.

Történelmi tény, hogy a 215 körül született *Traditio apostolica* című irat – *Hippolitus* római püspök műve – már tartalmazza, amikor a püspök beiktatásának ürügyén közli az akkor már nyilván évtizedek óta használatban lévő úrvacsorai imádságot. Ennek nyomán *Luther* magától értődően tartotta fenn és használta ezt a formulát. Hazai gyakorlatunkból eleve csak az úrvacsorát „igazi” istentiszteletté emelő igeliturgia ritka függelékévé száműző, szomorkás gyónási alkalommá fakító, a lutheri hagyománytól idegen hatások révén kopott ki az idők során. Fogadjuk hát vissza örömmel istentiszteleteinkbe!

Emeljük fel szívünket!

Érdemes egy kicsit ízlelgetnünk a rövid mondatot. Az ünnepek attól válnak ünnepekké, hogy emelkedett események történnek velünk, olyanok, amelyek túlmutatnak a hétköznapok porán. Az út, amelyen ebben a percben elindul az istentiszteletet ünneplő gyülekezet, az oltáriszentség ünneplésébe torkollik. Egy olyan lepel előtt állunk, amely mögött ott ünnepel a mennyei gyülekezet, mi pedig szerény előlegként belekóstolhatunk az égi istentisztelet ízeibe. Szívünk, lelkünk valóban mennyei magasságokba emelkedhet.

A szív felemelésének aktusát nem szabad félremagyaráznunk. Nem arról van szó, hogy a pogány vallások mintájára a gyarló emberi szívnek át kell istenülnie, hogy méltóvá legyen a titok ünneplésére. (*Kálvin* értelmezte hasonlóképpen az úrvacsorát, amikor abba az irányba tapogatózott, hogy nem Krisztus van jelen a kenyérben és a borban, hanem a szentség vételének pillanatában a hívek lelke emelkedik fel a mennybe, hogy ott egyesüljön az Úrral.)

De nem is önmagunk felajánlását, Istennek elkészített ajándékot, áldozati adományt jelent a szív felemelése. Nem mi akarunk adni valamit Istennek, hanem éppenséggel tőle várunk ajándékot, leírhatatlant és megfoghatatlant. Hiszen maga Luther is számtalan helyen hivatkozik arra, hogy a mise ünneplése – a középkori gyakorlattal szemben – nem az ember áldozata, hanem Isten ajándéka.

Amikor felemeljük a szívünket, egyben le is mondunk róla. A gyülekezet a liturgus felhívására befejezett tényként feleli: *„Fölemeljük az Úrhoz.”* A nyugati egyházban meghonosodott egykori latin szöveg – *Habemus ad Dominum* – talán még kifejezőbb: az Úrnál van, az Úrnál birtokoljuk a szívünket. Mint amikor a szerelmesünk rabolja el…

De hiszen az úrvacsorában sem kevesebbről van szó: a menyasszonyként választott egyház örömmel, hálával és repeső szívvel várja a találkozást, a közösséget, az együvé tartozást szerelmes vőlegényével, Krisztussal, aki ma még ugyan csak a „kóstolót” hozza nekünk, de azzal az ígérettel, hogy egykor majd megkezdődik a mennyei lakodalom, amelyre az ő keresztje és a mi keresztségünk révén bizonyos meghívásunk van.

Szívünk az Úrnál van, mert ő találkozni akar velünk. Az úrvacsora olyan titok, amelyet sohasem tudunk megérteni és megmagyarázni. Minden ilyen irányú kísérletünk csupán hiábavaló emberi bölcselkedés marad. De nem is kell arra várnunk, hogy az értelmünkkel felfogjuk a szentség mibenlétét: egyszerűen élhetünk vele, mert Krisztus megajándékoz bennünket jelenlétével. Nem a felkészülteket, hanem a méltatlanokat. Akiknek a szíve nála van, akiknek a szívét az evangélium életadó, vigasztaló és gyógyító szavával meghódította. Vagy ahogyan Pál mondja: *„…többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem…”* (Gal 2,20)

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

Szívünk az Úrnál van, hogy ő szent jelenlétével megújítsa, átformálja. Az istentisztelet olyan találkozás, amelyről nem mehetünk haza úgy, mintha semmi sem történt volna. Csak kemény szívvel lehet ellenállni az ott történteknek. Felemelt szívünket már másképpen kapjuk vissza: kőszív helyett hússzívként (Ez 36,26). Akik részesültünk a titokzatos szentségben Urunk áldásában, új életre is indulhatunk.

Üresítsük hát meg magunkat, és alázkodjunk meg az előtt, aki felemelt szívünket új élettel tölti meg! Ahogyan egyik ismert ifjúsági énekünk refrénjében énekeljük: „Építsd fel a templomod, / Szívemben még üres vagyok. / Régtől fogva kegyelmedért áhítozom!”

■ Tubán József,
a Csornai Evangélikus Egyházközség lelkésze

Magyar–finn ébredési napok Bakonycsernyén

Folytatás az 1. oldalról

Mottóként a szervezők a *Római levél* 1. fejezetének 12. versét választották: *„Bátorodjunk meg egymás hite által."* Ennek jegyében zajlott a hétvége egész programja, amelyet – a „felébredtek" hagyományainak megfelelően – az igeorientáltság és az egyszerűség jellemzett. A templom mellett felállított sátrak alatt gyűltek össze a résztvevők az igei alkalmakra, az úgynevezett *seuratokra.* A fő témához kapcsolódó bibliai textusokat meghívott előadók – többek között a bakonycsernyei gyülekezetben korábban szolgáló *Zászkaliczky Péter* nyugdíjas lelkész és *Bence Imre,* a Budai Egyházmegye esperese –, valamint a finn *Heikki Hurskainen* magyarázták. A tolmácsolás feladatát *Pap Kinga Marjatta,* egyházunk országos irodája ökumenikus és külügyi osztályának munkatársa látta el.

Szombaton este közös koncertet adott a házigazda közösség *Örömhír* kórusa és a nivalai gyülekezet énekkara és fúvósszextettje. A finn vendégzenészek a vasárnap délelőtti istentiszteleteken is aktív szerepet vállaltak.

FOTÓK: T. PINTÉR KÁROLY

Szarka István lelkész két, Finnországba most készülő fiatalt is bemutatott

Finnországban több ébredési mozgalom is létezik. Az ébredési ünnep az úgynevezett „felébredtek" *(körttik)* rendszeres alkalma. A mozgalom tagjai minden nyáron összejönnek, hogy megemlékezzenek az ébredés kialakulásáról, és imádkozzanak közösségükért, illetve az egész népért.

A „felébredtek" mozgalmának legismertebb alakja *Paavo Ruotsalainen* (1777–1852), akit parasztprófétának is neveznek. Ma az evangélikus egyház keretében működő mozgalomhoz egyaránt tartoznak lelkészek és laikus egyháztagok. „Az a szimpatikus bennük, hogy tényleg az egyházban vannak. Ők a saját maguk kegyességével az egyházat akarják szolgálni" – fogalmaz Szarka István lelkész.

A súri evangélikus templomban augusztus 5-én délelőtt *Martti Viljanen* lelkész hirdette Isten igéjét Róm 1,12 alapján. „A nyelvrokonságnál is erősebb kötelék közös evangélikus hitünk – emelte ki –, mert ezáltal sokkal inkább érezzük, hogy testvérei vagyunk egymásnak."

A bakonycsernyei istentiszteleten *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke szolgált.

– Aki felfedezi, hogy Isten munkálkodik az övétől eltérő környezetben, az övétől eltérő szokások, gyakorlatok között is, annak a figyelme előbb-utóbb a keretektől a lényeg felé, Isten munkája felé fordul. Mert valóban az a tapasztalatunk, hogy ő munkálkodik. Megragad és átformál embereket. Elveszi a félelmet, megerősít és megújít. Átrendezi a belső fontossági sorrendünket, békességgel ajándékoz meg. Még a reménytelenségben is távlatot, kapaszkodót kínál – fogalmazott prédikációjában az egyházkerület lelkészi vezetője.

A testvéri közösség építésén túl más pozitív tapasztalatokat is átéltek a résztvevők. Szarka István és felesége, *Éva* örömmel meséli, milyen jó hatása lett az alkalomnak a gyülekezetre.

– Voltak kétségeim, őszintén megmondom, azzal kapcsolatban, fog-e ez itt működni, át lehet-e ültetni Magyarországra az uborkaszezon kellős közepén, amikor mindenki nyaral vagy arat – mondja a szervező lelkész. – De csoda történt velünk: nagyon sok segítőt kaptunk, mindenki átérezte a feladat komolyságát, nagyságát. Felsorakozott a rendezvény mögött a gyülekezet. Olyan összefogás volt, amilyet már régen nem tapasztaltam. Ez az egyik hozadéka. A másik pedig az

– és ez a lényeg –, hogy igehirdetéseket hallgathattunk, nem is akármilyeneket.

Lesz-e folytatás? Szarka Istvánék szeretnének hagyományt teremteni: az ébredési napok alatt gyűjtött kollektával is a következő találkozó létrejöttét akarják támogatni. Sőt, amint mondta, már néhány finn lelkész is jelezte, hogy szívesen csatlakozna a magyarországi ébredési napok közösségéhez.

■ ADÁMI MÁRIA

A finn–magyar ébredési napok összefoglaló üzenete olvasható így a meghívón és hetilapunkban, az *Evangélikus Életben* is: *„Bátorodjunk meg egymás hite által!"* Ez a célja ennek a találkozónak. S ha ez megtörténik, akkor ez a találkozó bennünket tovább kísérő áldása lesz.

Ezért az áldásért vágyakozik Pál apostol Rómába utazni. A római gyülekezetet nem Pál apostol alapította. Oda sok más helyről érkeztek keresztyének, Jézus Krisztust megismert és őt követni kezdő emberek. Hiszen Róma a hatalmas Római Birodalom fővárosa volt, ahova sokan eljutottak. (…)

A találkozások célja és áldása ez: megbátorodni egymás hite által. Két évezrede Rómában, ma és holnap Súron és Bakonycsernyén. A hitet kölcsönösen bátorító és erősítő találkozás után vágyott Pál apostol egykor, hitünket kölcsönösen bátorító és erősítő találkozássá lehet ez a mostani alkalom is. És mint egykor, ma is csak abban a tudatban, hogy gyengék is erősíthetik egymást.

(Részlet Zászkaliczky Péter igehirdetéséből)

ADÁMI MÁRIA FELVÉTELE

Püspökfalat-kóstoló

Aki válaszol: Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke

ÉGTÁJOLÓ

– Az idei Szélrózsa találkozón Püspökfalat *címmel beszélgetéssorozat zajlott, melynek keretében egyházunk három püspöke főzött és mesélt. Püspök úr, Ön hogyan fogadta a „gasztroevangélizáció" ötletét?*

– Elég meghökkentő próbálkozás volt. Bennünket, akiket fölkértek, nyilván azért hozott egy kicsit zavarba, mert nem vagyunk konyhaművészek. Olyan területre hívott ez a próbálkozás, ahol nem mozgunk annyira otthonosan. Eltűnődtem azon, hogy mi akart ez lenni. Ténylegesen a fakanálforgatásunkra, a ránk bízott üzenetre vagy valami másra kíváncsiak? Arra jutottam, hogy az ötletet szülő legerősebb elem a „vagy valami más" lehetett. Abba itt most ne menjünk bele, hogy ez jó-e, vagy sem.

A kezdeményezést felénk irányuló kérésként értelmeztem. A szervezők ezzel szerintem az életünk hivatalos szolgálaton túli részébe, annak emberi dimenziójába – ha úgy tetszik, az intim szféránkba – kopogtak be. Ez az igény feltételezhetően arra mutat rá, hogy a püspökökből látható kép egyoldalú. Sokan csak a médián keresztül vagy az emelkedett ünnepek ablakán át látják a püspököt. Lehet, hogy olyan képet látnak, mintha a püspöknek a lába nem is érne le a földre, mintha neki nem is lenne hétköznapi élete, mintha ő nem is ember lenne…

Ha ez így van, akkor a gasztroevangélizáció – a furcsasága ellenére – lényegre tapintó kezdeményezés volt. A félreértések elkerülése végett fontos tudatosítani, hogy a püspök, a lelkész is ember. Emberként végez egy bizonyos egyházi szolgálatot, és emberként tanúskodik Jézus Krisztusról. Emberként éli a mindennapi életét, amelyhez esetleg a fakanál is hozzátartozik. Talán az sem baj, ha az is látszott, hogy a püspökök sem értenek mindenhez…

Ez a találkozás, ez a közös főzés segíthetett abban, hogy kitűnjék: az egyházi szolgálatok mindegyike – ezek közé tartozik természetesen a püspöké is – arról szól, hogy embereket megérint az Isten igéje, és ezek az emberek az egyház életében valamelyik feladatkörben tanúskodnak arról, ami/aki megérintette őket. Tanúskodnak a rájuk bízott jó hírről, Krisztusról – miközben élik a hétköznapi életüket.

– Sok személyes, tréfás sztorit megosztott hallgatóival a Némethné Tóth Szilviával *folytatott beszélgetésben. Úgy tűnt, hogy egy főzőműsorban is nagyon jól megállná a helyét. Milyen foglalkozást űzne, ha nem lenne lelkész, illetve püspök?*

– Az eredeti szakmám számítástechnikai műszerész. Nem voltam humán beállítottságú, így az is meglepett, amikor az Úristen utolért… Utána nagy pályaválasztási ötleteim már nem voltak.

– A személyes történetek mellett komoly kérdések is felvetődtek. Így például a halálbüntetés létjogosultságának etikai problémája, amelynek a Pécsett megölt fiatal lány ügye adott szomorú aktualitást. Ezzel kapcsolatban némelyek felvetették, hogy talán vissza kellene állítani a halálbüntetést Magyarországon. Mi a véleménye erről?

– A halálbüntetéssel kapcsolatban az igazán komoly morális probléma az, hogy olyasmit venne el, amit mi nem tudunk adni. Az is tény, hogy az ószövetségi „szemet szemért, fogat fogért, életet életért" elv alapján a Bibliában is van halálbüntetés. Ezt sem szabad elfelejteni.

Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy Jézus bizonyos történetekben a törvény szerint halált érdemlő bűnt elkövetett embereken is segít. Mint például a házasságtörő nő esetében, amikor azt mondja: *„Aki bűntelen közületek, az vessen rá először követ."* Krisztus a saját életét adja oda, hogy a halálra méltó bűnös életet nyerjen. Nem azért jön, hogy a bűnösökkel leszámoljon, és a bűnösök életét megrövidítse, elvegye, hanem azért, hogy az élet lehetőségét számukra fölkínálja. Azt gondolom, hogy az életet ajándékozó Isten bennünket nem hatalmazott fel arra, hogy egymás életét kioltsuk, hanem azt bízta ránk, hogy védjük és oltalmazzuk!

Nyilvánvaló, hogy vannak hátborzongató történetek, amelyek szinte ösztönöznek arra, hogy a gonosznak valamilyen módon – akár radikálisan is – útját álljuk. Ez a szándék teljesen érthető. A kérdés azonban az, hogy a halálbüntetéssel meg lehet-e állítani az erőszakot. A halálbüntetéssel azt az embert ki lehet iktatni, aki egy nagyon súlyos bűnt elkövetett, de hogy a gonoszságnak útját lehet-e vele állni, az kétséges.

Úgy tudom, hogy a régi világban, amikor még Magyarországon is kiszabtak halálbüntetést, formálisan a hóhérokat is elítélték az ítélet végrehajtásakor elkövetett bűnért; majd feloldozták őket, és megbocsátottak nekik, miután „munkaköri kötelességből" és „jogszerűen" tették, amit tettek…

A bűn és bűnös kérdésével kapcsolatban talán még annyit érdemes lenne elmondani, hogy az emberek nagyon különbözően tudják megítélni adott esetben ugyanazt a személyt, amikor különböző helyzetben látják. Amikor valakit rablláncon bevisznek, mondjuk, egy orvosi vizsgálatra, akkor az eset tanúi felháborodnak az emberhez méltatlan helyzeten. Ha viszont az e helyzetben megsajnált elítéltről azt tudnák meg, hogy miért van rablláncon, talán még neki is ugranának…

Azt gondolom, hogy jelen van bennünk ez a kettősség: egy bizonyos helyzetben a bűnös úgy jelenik meg előttünk, mint egy szerencsétlen, összetört, elesett ember, aki a segítségünkre szorul vagy vár; a másik esetben pedig, amikor a gyalázatos tetteivel találkozunk, akkor azt mondjuk, hogy ezt nem lehet eltűrni, valamit mindenképpen tenni kellene.

Számomra a bibliai üzenetben és az evangélikus liturgiában is kedves és iránymutató, hogy Isten elítéli a bűnt, de megmenti a bűnöst. Az evangélium lényege az, hogy a bűnös megmentéséért Isten a legnagyobb energiákat mozgósítja. A keresztyén hitnek, a keresztyén missziónak az ellenségszeretetről szóló üzenet az egyik kulcsmomentuma.

– Van-e olyan szolgálata, amelyre ha visszagondol, még mindig megdobogtatja a szívét?

– Amikor életemben először kellett felmennem egy szószékre, az rémes volt! Mintha megbillent volna a templom, és elkezdett fogyni a levegő… Mert én alapvetően inkább visszahúzódó típus vagyok, és nem olyasvalaki, aki szívesen van reflektorfényben. Ilyen értelemben „jól megkaptam". Nehéz volt megtanulnom, hogy mégis rendszeresen föl kell menni.

Pozitív emlékem sokféle van. Például nagyon megható élményeim vannak a Szélrózsához kötődően is. Én ebben a találkozóban azt szeretem nagyon, hogy bár sokfélék vagyunk, ugyanakkor kötetlenül vagyunk együtt. Nem szükséges egyformán gondolkodni ahhoz, hogy szeressük egymást. Vannak, akik a komolyabb, mások a lazább műfajokat kedvelik, de egymásra tudunk találni. Annak ellenére megéljük az összetartozást, hogy nem vagyunk egyformák.

Nekem ez nagyon fontos üzenet, és azt szeretném, ha az egész egyház számára is az lenne. Nagyon szeretném, ha ez a szemléletmód a kerületünkben, a közegyházban vagy mondjuk a zsinaton is meghonosodna…

■ A. M.

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

EtCetera Szarvason

A Víziszínpadon koncertezett *Pekka Simojoki* és az *EtCetera* finn kórus július 26-án, csütörtökön este Szarvason. A gospel előtt a benkásoknak – vagyis a Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvoda diákjainak – álcázott ótemplomi kórus lepte meg a vendégeket két – egy angol és egy magyar nyelvű – dallal. Figyelemre méltó a fejlődés, amelyen a kiváló szólóénekesekkel fellépő, kevesebb mint egy éve működő együttes átment, de láthatólag van bennük tartalék. Reméljük, még sokszor halljuk őket.

Pekka Simojoki néhány évet Afrikában töltött, ahol szülei misszionáriusként dolgoztak. Tizenöt éves korában került Európába, két-három év múlva itt, éppen rocksztárambíciókat dédelgető ifjúként futott össze Istennel, és azóta együtt lógnak világszerte.

Az afrikai gyermekkor nem múlt el nyomtalanul, az ottani dallamok vissza-visszatérnek dalaikban, amelyeket angolul, finnül és afrikai nyelven adtak elő, de akár énekelhettek volna magyarul is, mert Pekka Simojoki kapásból mondott három olyan szót – *viszi-víz, kesz-kéz, szarvi-szarv* –, amelyet ha nagyon akarunk, elfogadunk hasonlónak, de kevés a mostanában elég ingatag lábakon álló finn–magyar rokonság bizonyítására.

Ezen az estén búcsúzott az *EtCeterától* az együttes basszusgitárosa. Pekka Simojoki meg is jegyezte, hogy ennél szebb helyet keresve sem találtak volna az alkalomnak.

■ Babák Z

Forrás: newjsag.hu

Pekka Simojokival készült interjúnk a 12. oldalon

„Tengerre!”

Nyitott templom éjszakája Pusztaföldváron

Az olimpia adta az ötödik *nyitott templom éjszakájának* témáját a Békés megyei Pusztaföldváron. Augusztus 3-án ugyanis az „Egy csapatban Jézussal” mondat jegyében nyitották ki a százéves templom kapuját a helyi gyülekezet tagjai, nem titkoltan missziói céllal.

A kezdőrúgást – a későbbi templomismereti totó megfejtői között kisorsolt focilabdával – *Lázár Zsolt,* a Nyugat-békési Egyházmegye esperese végezte el. A helyi *Búzavirág* népdalkör istenes népénekeit követően a békéscsabai *Zenebarát Felebarátok* tartottak zenés bizonyságtételt, melynek keretében virtuális hegymászásra hívták a gyülekezetet: műsorukban az *Ó-* és *Újszövetség* legfontosabb hegyeit mutatták be.

Az este fókuszában ez évben is könnyűzenés istentisztelet állt, amelyen az esperes *(képünkön)* hirdette az igét. Péter vízen járásának története apropóján az egyházmegye lelkészi vezetője így lelkesített: „Jézus mindössze ennyit mondott a tizenkettőnek: Tengerre! És a tizenkettő elindult. Ha neked, testvérem, ma este vagy bármikor máskor azt mondja a Megváltó, hogy indulni kell, akkor ne késlekedj, indulj!”

Az istentisztelet után rendhagyó orgonakoncert volt az akkor már félhomályban úszó templomban. *Németh Gabriella* előadóművész a száz évvel ezelőtt született *Túrmezei Erzsébet* evangélikus költőnő egyes egyházi ünnepekre, időszakokra írt verseiből adott elő, a versek között pedig *Alföldi Csaba* békéscsabai orgonaművész *Zachov* és *Pachelbel* korálelőjátékaiból és -variációiból játszott.

Mindeközben számos játék, a templomtoronyban sportfotók felhasználásával kialakított meditációs ösvény és *Somogyvári Imre* bonyhádi gyülekezeti felügyelő gyűjteményéből válogatott bélyegkiállítás várta az érdeklődőket.

A programot késő este közös gyertyafényes éneklés zárta.

■ -Ó –Ő -A

FOTÓ: LÁSZLÓ JENŐ CSABA

KÖSZÖNET AZ ÖSSZEFOGÁSÉRT!

Te meddig mennél el egy pohár vízért?

Az Ökumenikus Segélyszervezet figyelemfelhívó és adománygyűjtő kampánya

Az afrikai gyermekek világnapján, június 16-án indított adománygyűjtést az Ökumenikus Segélyszervezet az 1353-as adományvonalon délétiópiai családok és gyermekek támogatására. A gyűjtés másfél hónapja alatt több mint harmincezer, egyenként kétszázötven forintot „érő” telefonhívás érkezett az adományvonalra. Ez mintegy hét és fél millió forint támogatást jelent. További egymillió forint érkezett a segélyszervezet támogatói körétől. A segélyszervezet a most összegyűjtött adományt is az ivóvízbiztonság fejlesztésére és az iskolás gyermekek támogatására fogja fordítani.

Az Ökumenikus Segélyszervezet egy éve van jelen a déletióp térségben (Gayo településen), ahol mára megtisztított egy több ezer embernek és több ezer állatnak éltető vizet adó kutat (úgynevezett *ellát),* tanszeradományokkal látta el a helyi iskolát, továbbá több alkalommal és formában biztosított hónapokon át munkát a helyi lakosoknak. Ez év júniusában *Kovács Kokó István* jószolgálati nagykövet személyesen is csatlakozott a segélyprogramhoz, amikor Gayóba utazva a médián keresztül hívta fel a figyelmet a segítség szükségességére.

Szemléletformálás köztereken

A Magyarországon indított adománygyűjtő kampányhoz kapcsolódott a *Te meddig mennél el egy pohár vízért?* című figyelemfelhívó akció is, melynek keretében a segélyszervezet egy futópaddal jelent meg Budapest és az ország több pontján. A rendhagyó környezetben megjelenő sporteszköz segítségével kívánta szemléltetni, hogy egy déletióp lány, asszony napi tíz-tizenöt kilométert is megtesz gyalog, húsz liter vízzel a hátán, hogy a családjának legyen aznap vize.

A futópadon két, vízzel teli marmonkannával gyalogolva bárki kifejezhette az etiópok iránt érzett szolidaritását, az „út” végén pedig egy pohár vizet kapott. Az akció első állomásaként Kokó az Erzsébet téri Akvárium klubnál indította el a futópadot. Később a Zöld Pardonban adott koncertje előtt a *Back II Black* együttes frontembere, *Bebe* is csatlakozott a felhíváshoz. A budapesti helyszínek mellett a segélyszervezet megjelent akciójával Fonyódligeten, a Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozón is.

Mindhárom helyszínen egymást váltották az önkéntes vízhordók, így pár nap alatt több mint ötszázan gyalogoltak a futópadon. A résztvevőkről gyaloglás közben fénykép készült, melyet a segélyszervezet Facebook-oldaláról megosztva még többekhez juthatott el az adománygyűjtés híre.

Facebook-üzenetek

A legnagyobb közösségi oldal a gyaloglós akció mellett is kiemelt szerepet kapott a kampányban: a Kokóék afrikai útjáról és az adománygyűjtő kampány további eseményeiről tudósító, folyamatosan frissülő *facebook.hu/segelyszervezet* oldal üzenetei közel félmillió emberhez jutottak el.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet köszönetet mond minden adományozónak, önkéntesnek, együttműködő partnernek és a média képviselőinek. Köszönet mindazoknak, akik az afrikai segélyprogram folytatásáért indított adománygyűjtés felhívását meghallották, és támogatásukkal hozzájárultak a szegénységben élő, súlyos napi gondokkal küzdő embertársaink életkörülményeinek javításához.

▶| Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Összegzés dióhéjban

- Több mint 30 ezer telefonhívás = 7,5 millió forint
- További több mint 1 millió forintos adomány a támogatói körtől
- Több mint 500 önkéntes csatlakozó a futópados akcióhoz
  - az Akváriumnál
  - a Zöld Pardonban
  - a Szélrózsa 9. országos evengélikus találkozón
- *Facebook*
  - 320 új közösségi tag
  - 450 ezer megtekintés
  - 2000 megosztás

HIRDETÉS

Álláspályázat – kőszegi szakképző iskola

A kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium (9730 Kőszeg, Árpád tér 1.) pályázatot hirdet *matematika–fizika* vagy *fizika–bármely szakos* középiskolai tanári állás betöltésére, határozott időtartamra. Szolgálati lakást igény esetén biztosítunk. Jelentkezni fényképes szakmai önéletrajzzal és oklevélmásolattal az iskola igazgatójánál lehet augusztus 17-éig. Tel.: 94/562-110, e-mail: igazgato@teki.sulinet.hu.

Álláspályázat – fasori gimnázium

A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium (1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.) *egyetemi végzettségű férfi testnevelő tanár* jelentkezését várja.

A pályázathoz csatolni kell:
– önéletrajzot,
– végzettséget igazoló okiratot, diplomamásolatot.

Lelkészi ajánlás a pályázat elbírálásánál előnyt jelent. Csak a pályázatok alapján alkalmazásra elfogadott jelölteket hívjuk be beszélgetésre.

A pályázatot kérjük augusztus 21-éig a hajdo.akos@gmail.com címre küldeni.

Az állás elfoglalásának ideje: 2012. augusztus 27.

XXIII. NEMZETKÖZI ÖKUMENIKUS SZABADEGYETEM

Költsön: pénzt vagy életet?

Hitel, kölcsön, tartozás, adósság – ha ezeket a kifejezéseket halljuk, persze hogy a pénz és a gazdasági válság jut elsőként eszünkbe. De mi dolga a közgazdaságtannal az ökumenikus szabadegyetemnek? Nagyon is sok, mert az anyagi viszonyok tovagyűrűző hatásai át- meg átszövik az életünket, s ha nem figyelünk az összefüggésekre, a *hiány* sokkal súlyosabb lehet annál, mint amit számokkal ki lehet fejezni… A nyíregyházi Luther Márton Kollégiumban összesereglett erdélyi és anyaországi fiatalok számára az előadások, szemináriumi foglalkozások, kiscsoportos beszélgetések és készségfejlesztő alkalmak nyomán nyilvánvaló, hogy vannak erkölcsi és történelmi adósságaink is, és tartozunk mosollyal, könnyel, részvéttel egyaránt.

A Nyíregyházán vasárnap zárult nemzetközi ökumenikus szabadegyetem az egykori tiszadobi gyermekvárosban rendezett nyári táborok „jogutódja". A rendszerváltás idején a határon túli és anyaországi keresztény fiatalok találkozási alkalmának szánták a szervezők, s bár két évtized múltán kényszerűségből új helyszínt és formát kellett találniuk a rendezvénynek, megőrizték hagyományaikat. Az egyhetes programsor középpontjában egy-egy téma áll – idén az adósság –, melyet közgazdasági, erkölcsi, történelmi, társadalmi, teológiai szempontból is vizsgáltak.

– Miközben a pénz és a fogyasztás körül forog a világ, tudnunk kell, hogy a Krisztustól kapott szabadság vezet el bennünket oda, hogy ne legyünk az anyagi javak foglyai. Küzdelmes, fáradságos, de meg kell tanítanunk a fiatalokat arra, hogy eszköznek tekintsék mindazt, amit a Jóisten e tekintetben adott, ez az egyedüli esélyük, hogy ne legyenek rabszolgái ennek az életstílusnak – magyarázza *Laborczi Géza,* a szabadegyetem lelkészi vezetője, akivel épp *Kuti Klára Luxusnyomor* című előadása után beszélgetünk.

A Pécsi Tudományegyetemen oktató kultúrantropológus előadásából azt is megérthették a hallgatóság soraiban ülő tizen-huszonéves fiatalok, hogy sóvárgásuk a márkás ruhadarabokért vagy a legújabb elektronikus kütyükért egy tőről fakad az előző évszázadok nincstelen paraszti társadalmának a díszes népviselet iránti, olthatatlan vágyával. Igaz, hogy míg a rámás csizma egy életen át kitartott, a mai fiatalokat űzi a divat, mely egyszerre szolgálja a különbözni vágyást és a valahová tartozás érzését…

– Mi a luxus, mi a nyomor? Mindannyian azt hisszük, hogy tudjuk, mert van valamilyen fogalmunk róla. A legtöbb ember azonban sem egyiket, sem másikat nem látta még közelről – mutat rá *Kuti Klára,* aki azt tartja fontosnak, hogy a fiataloknak pontos fogalmaik legyenek az őket körülvevő jelenségekről, és muníciót kapjanak ahhoz, hogy problémáikon úrrá legyenek. Az előző generációk receptjei ugyanis nem biztos, hogy ma is érvényesek, épp ebből táplálkozik folytonos bizonytalanságunk.

– „A Biblia az összes kérdésedre megadja a választ", mondom magabiztosan a gyereknek, de ez nem jelenti azt, hogy mindig könnyű lesz rátalálni! A fiatalok próbálják megérteni a hétköznapi világot, próbálnak eligazodni benne, és ehhez tudni kell, hogy mit mond a tudomány: a közgazdaságtan, a történelem, a szociológia, az antropológia… Nem vonulhatunk ki a világból, nekünk ebben a világban kell tudnunk megtalálni a krisztusi választ.

A *Teréz* anya munkásságát bemutató film, *Balavány György* újságíró erkölcsi adósságainkat taglaló előadása, a demokráciáról és szolidaritásról szóló szemináriumi beszélgetések vagy épp *Csatlós Lóránt* nagyváradi színművész drámapedagógiai foglalkozásai mind ebbe az irányba vittek, s hogy nem hatástalanul, azt *Fekete Ágnes* rögtön igazolja, amikor arról kérdezem, milyen gondolat fészkelte be magát a fejébe a Nyíregyházán töltött egy hét alatt:

– Hogy mennyi adósságom van azokkal szemben, akik szeretnek, és akiket szeretek! De önmagammal szemben is van tartozásom azért, amit megtehettem volna, de kitértem.

A nagyváradi katolikus lány református barátaival tavaly jött először az ökumenikus szabadegyetemre, de idén már a szervezésbe is bekapcsolódott. Ahogyan munkatársnak számít *Holczman Gergő* is, aki nyolc éve diákként a székelyhídiak csapatával tartott, azóta már mérnökként a szabadságát igazítja a rendezvényhez:

– Fontos a téma is, amiről szó van, de nekem ugyanolyan fontosak azok az emberek, akikkel évről évre itt találkozom. Nagyon különbözőek, valami mégis összeköti őket, és olyan közeget teremt, amely engem valósággal feltölt a következő alkalomig. A dolgok egészen más megvilágításba kerülnek, ha megvitatjuk őket, mint ha csak magam elmélkednék róluk.

Idén mintegy ötven résztvevője volt a Luther Márton Kollégiumban szervezett programnak, ez lényegesen kevesebb, mint a tiszadobi időkben megszokott volt. Hogy ebben a pénzhiánynak is szerepe van, azt Laborczi Géza sem cáfolja, de ezúttal sem az anyagiakban látja a valódi választ:

– Elveszítettük a vajdasági kapcsolatot, mert az ottani lelkész nyugdíjba vonult, vagy a kárpátaljait, mert a técsői tanár megbetegedett… De kevesebben vagyunk azért is, mert például a kökösdi csoportunkat – lelkészével együtt – otthon tartotta egyikük esküvője, pedig kamaszkoruk óta járnak ide. Ezek véletlen halmozódások. Tény ugyanakkor, hogy manapság nem ugyanazt jelenti a Kárpát-medencei magyar fiatalok találkozásának lehetősége, mint huszonhárom évvel ezelőtt. Ma már úgy gondoljuk, hogy a konfirmandus korosztály nevelése legyen inkább a gyülekezetek ügye, a mi rendezvényünket pedig inkább a nagyobb gimnazistáknak, illetve egyetemistáknak szánjuk, hogy ez egy új típusú keresztény értelmiség formálódásának az alkalma legyen. Többrétegű témáink apropót adnak arra, hogy a szabadegyetemen kereszténységünk lényegéről beszélhessünk.

■ – VESZPRÉMI –

„Nem vonulhatunk ki a világból, nekünk ebben a világban kell tudnunk megtalálni a krisztusi választ"

Vihar Tihanyban

FOTÓ: KGYT.HU

Kettős elismerés Novotny Zoltánnak

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) és a Nemzetközi Sportújságíró-szövetség (AIPS) elismerését vehette át augusztus 2-án Londonban *Novotny Zoltán,* a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) elnöke.

A NOB és az AIPS azoknak az újságíróknak a munkáját díjazta, akik tíz vagy annál több ötkarikás eseményről tudósítottak. Az MTVA olimpiai stábjának tagja, az ismert rádiós az olimpiai fáklya másolatát kapta emlékül. A Magyarországi Evangélikus Egyház sajtóbizottságának elnöki tisztét is betöltő Novotny Zoltán az 1968-as mexikói játékokról tudósított először, azóta tizenkét olimpián vett részt.

Forrás: MTI

Jelentkezőket vár a roma szakkollégium Nyíregyházán

A nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégiumba – felekezeti hovatartozástól függetlenül – olyan fiatalok jelentkezhetnek, akik szeptembertől a Nyíregyházi Főiskolán vagy a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karán tanulnak (szeptemberben kezdik vagy már folytatják tanulmányaikat). Elsősorban olyan cigány fiatalokat várnak, akik azonosulni tudnak az intézmény keresztény értékrendjével, céljaival.

Mint arról már beszámoltunk, a négy hazai történelmi egyház képviselői, valamint a kormány képviseletében a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkára tavaly márciusban állapodott meg a *Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat* létrehozásáról. A Magyarországi Evangélikus Egyház ennek alapján Nyíregyházán indította el a romák integrációját szolgáló műhelyét.

A második tanévét kezdő Evangélikus Roma Szakkollégium célja, hogy hozzájáruljon a közéleti feladatvállalás iránt elkötelezett, aktív társadalmi párbeszédet folytató, sikeres cigány értelmiségiek formálásához, akik a szakmai kiválóságot ötvözik a társadalmi és szociális kérdések iránti érzékenységgel.

A szakkollégiumi képzés három modul köré szerveződik, a programok egy része kötelező, más része választható vagy önkéntes. A *spirituális modul* a növendékek hitének elmélyülését, egyházi és teológiai tájékozottságának bővítését hivatott segíteni, a kereszténység múltját és lényegét tárja fel a hallgatók előtt. A *közismereti modul* belépő az értelmiségi elit világába, multikulturális, szociológiai ismeretekkel szolgál, és hozzásegít az idegennyelv-tudás fejlesztéséhez. A *kulturális modul* cigány népismeretet, kisebbségvédelmi, esélyegyenlőségi elemeket tartalmaz, legfontosabb része a fiatalok kettős identitásának megerősítése.

A kollégisták egyszerre kell, hogy megfeleljenek a szakkollégium által előírt kötelezettségeiknek és a felsőfokú tanulmányokból következő egyéb elvárásoknak, ami nem kis kihívást jelent a leghátrányosabb helyzetű roma fiatalok számára. Akik bejutnak a szakkollégiumba, azok azonban a személyre szóló segítség mellett anyagi támogatást is kapnak céljaik eléréséhez. A támogatás mértéke a tanulmányi előmeneteltől, a szociális rászorultságtól és a közösség érdekében tett erőfeszítésektől függ.

■ VESI

A nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégiumba augusztus 15-éig lehet jelentkezni az *evromszak@gmail.com* e-mail vagy a *4400 Nyíregyháza, Kassa köz 3.* postacímre küldött pályázattal. A pályázóktól a fényképes önéletrajzon és a kézzel írott motivációs levélen kívül egy dolgozatot is várnak. A másfél-két oldalas írásnak arról kell szólnia, hogy a jelentkezőnek mit jelent keresztségnek lenni, *vagy* mit jelent a főiskolai lét, *vagy* mit jelent számára a származása. Csatolni kell ezenkívül a felsőoktatásba való felvételt igazoló értesítést vagy a leckekönyv másolatát, a szociális rászorultság igazolását, valamint a lelkészi ajánlást.

A felvételi eljárás első részében a beküldött pályázatokat értékeli a felvételi bizottság, majd augusztus 27-én szóbeli meghallgatást is tart. A roma szakkollégiumban ebben a tanévben is húsz hallgató kaphat elhelyezést.

Felújítják a nyíregyházi evangélikus általános iskolát

Felújítják a nyílászárókat, korszerűsítik a fűtést és kicserélik a lámpatesteket Nyíregyházán, az evangélikus általános iskolában. Az 1893-ban épült műemlék épület energetikai felújítása több mint száztízmillió forintból, az Európai Unió támogatásával valósulhat meg. A korszerűsítéstől az intézmény legalább harmincszázalékos energiamegtakarítást vár.

Tavaly a falak vízszigetelését és az épület homlokzatának részleges felújítását végezték el, idén áprilisban pedig elkezdték az épület energetikai rekonstrukcióját.

A földszinti aula és az emeleti díszterem hatalmas ablakait és ajtóit restaurátorok állítják helyre, de a többi nyílászárót is kicserélik. Modernizálják a fűtést, új gázkazánt helyeznek el a főépület alatt, felújítják az elektromos vezetékeket, szigetelik a padlásfödémet, és csaknem háromszázhatvan lámpatestet cserélnek ki.

Forrás: infoNyíregyháza.hu

És mégis megszólal a pálca…

Medveczky Ádám és Simon Erika beszélgetőkönyvéről

▶ Archív pillanat a képernyőről: évtizedek óta ismerős kép egy ország emlékezetében. A *Himnusz* régi-régi képfelvételén hányszor láttuk szilveszter éjjel vagy más ünnepi pillanatban, ahogy a zene csúcspontján az ifjú muzsikus, ütőhangszeres zenész, *Medveczky Ádám* épp megzendíti erős ütéssel, mélyről fakadt szívdobbanással az üstdobot: „Megbünhödte már e nép…” Tíz esztendőn át muzsikált szimfonikus zenekarban, s kellő tapasztalatot gyűjtve alig megkezdett karmesteri pályáján, hatalmas sikert aratott: *Kobajasi Kenicsiró* társaságában ünnepelhettük a Magyar Televízió 1974. évi nemzetközi karmesterversenyének gálaestjén mint a második díj nyertesét.

Örülök, hogy nemrég az Operaház Székely Bertalan-termében – *Simon Erika* vele készített beszélgetőkönyvének sajtótájékoztatóján – mondhattam róla s e kötetről néhány szót. Kettejük hosszú, könyvnyi beszélgetésének kenyérmeleg frissességét megőrizte az írott anyag. Tömör olvasmány, mégis könnyedén szerteágazó, a rögtönzés üde hangját is megtartó.

És mégis megszólal a pálca – mondja már a kötet címe is, példázva, hogy a karmester keze s a mozdulat pontos jelentéseit segítő pálca, ha nem ad is hangszerként hangot, mégis megszólal a zenekar hangszereinek együttes zengésében, színek, tempó, ritmus, frazeálás hatásában, szépségeiben, s mindezek nagyon is függenek a karmester gesztusaitól, zenei gondolataitól és indulataitól.

Medveczky Ádám Liszt- és Kossuth-díjas érdemes művész, Bartók Béla–Pásztory Ditta-díjas karmester, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára, a Magyar Állami Operaház karmestere, örökös tagja. Szavaiból kiderül, hogy mennyire szereti a családját, barátait, muzsikustársait, az utazást, a képzőművészetet: szereti és tiszteli az életet. Filozófiai jártassággal fogalmazza meg gondolatait a létről; józan áhítattal beszél hazájáról és hitéről; emlékeit, sok évtized munkájának élményeit, zenei tapasztalatait derűs, gyermeki lélekkel osztja meg velünk. Gyermeksége is bibliai ihletettségű, talán épp hitének természetes erejéből fakad személyiségének kedvessége, derűje.

„A hit nem morózus valami – mondja. És rögtön zenei példával él: *Ferencsik János Haydn Nelson-miséjét* vezényelte. Nos, Haydnra jellemző a derű, a világosság, a szép, virtuóz menetek, közben a *Kyrie* tétel és a *Credo* valahogy túl súlyosra sikeredett. Ferencsik előadásában próbálta lazábbra, könnyedebbre venni. Kezdtem megérteni: hinni Istent jókedvűen kell.”

Simon Erika (aki nemrég *Kocsis Zoltán* zongoraművésszel és *Ritoók Zsigmond* ókorkutatóval is készített beszélgetőkönyvet) nemcsak az evangélikus karmester életrajzát ismerte meg alaposan, nemcsak e gazdag zenei pálya fontos eseményeit érzékeltette kérdéseiben, reflektáló közbeszólásaiban, hanem értő beszélgetőtársa volt a remek muzsikusnak, s ezt a Medveczky-koncertek, -operavezénylések hallgatói öröme tette hitelessé. Nem is oly rég *Wagner (A nürnbergi mesterdalnokok), Mozart (Don Giovanni)* és *Beethoven (VII. szimfónia)* vagy *Debussy (A tenger)* vezénylése beszédes, szavak nélküli nyilatkozata volt már a karmesternek. A prózai beszélgetés kommentárjai ezekből az élményekből fakadtak.

A Kairosz Kiadó híressé vált *Miért hiszek?* sorozatának új darabja e kötet: Medveczky Ádám esetében a hit adta a beszélgetés alaptémáit. S ezek egyúttal magától értetődő módon voltak zeneiek is. Ismét csak Medveczkyt idézve: „A hit és a zene számomra szétválaszthatatlan. Ahogy színre lépett az emberiség, a hitét is zenével fejezte ki. Istent dallal kell dicsérni: közismert Dávid királytól is, hogy zenével kell dicsérni az Urat. A *Laudate* csak zenére vonatkozhat, ahogy minden nagy *Te Deum* is hitből indul ki, a Jóistennek való dicséret.”

A karmester és Simon Erika beszélgetésének első lapjain már kiderül, hogy Medveczky Ádám az Operaházban nőtt fel. Hiszen édesanyja munkahelye volt az Operaház, legendás hírű korrepetitorként, zongoraművészként dolgozott ott. Öröme e sorok írójának, hogy fiatal rádiósként még együtt dolgozhatott *Érsek Máriával.* Az óvodás Medveczky Ádám ott üldögélt, játszott valamelyik páholyban vagy a nézőtér széksorai közt. Egyszer a folyosón egy hórihorgas úrral találta szembe magát. Az lehajolt, és megsimogatta. A világhírű karmester, *Otto Klemperer* volt…

■ Czigány György

És mégis megszólal a pálca – Medveczky Ádámmal beszélget Simon Erika. Kairosz Kiadó, Budapest, 2012. Ára 1500 forint.

A szerző felvétele

Dedikálás a könyvhéten

Jekyll és Hyde

„Vérbő” musicalthriller két részben

▶ Az emberben lakozó kettősséget színpadra vivő darabhoz már sok évvel ezelőtt volt szerencsém a Thália Színházban. A téma, úgy tűnik, igen kapós, hiszen többek között 2007-ben – a Budapesti Nyári Fesztivál alkalmával – a Margitszigeti Szabadtéri Színpad is műsorára tűzte. A múlt hónap elején a Szegedi Szabadtéri Játékok nyitó előadásának nézőit igyekezett meggyőzni: méltán kerül elő újra és újra ez a *Robert Louis Stevenson* novellája ihlette musical. De miről is szól tulajdonképp?

A 19. század vége felé járunk. Jekyll, a tehetséges angol elmeorvos minden vágya, hogy megtalálja az elmebetegség gyógymódját. Egy nap zseniális ötlete támad. Kifejleszt egy szérumot, amely – feltételezése szerint – el tudja választani az emberben a jót a rossztól. A kórházi testület azonban nem engedélyezi, hogy az intézmény egyik betege legyen a kísérleti alany. Dr. Henry Jekyll elkeseredik, de nem hagyja annyiban. Úgy dönt: saját magát veti alá a kísérletnek. Balszerencséjére azonban az Edward Hyde-ként bemutatkozó „rossz énje” kerekedik felül egyre gyakrabban. Vér borítja el London utcáit, mindenki értetlenül áll a – főként a kórház vezetőségét „érintő” – gyilkosságok előtt. Egyedül dr. Henry Jekyll sejti, mi történhetett… A végső katasztrófa, az ördögi én teljes diadalának elkerülésében csak reménykedni lehet…

A színpadi adaptáció ugyan erősen át van szőve romantikával, ám szerencsére itt sem ezen van a hangsúly, hanem az emberben lakozó kettősségen. Ettől marad a darab – keresztény néző számára is – mindvégig érdekes.

Mind a kőszínházi, mind a szabadtéri előadásokat a *Musical Színház* társulata játssza. Az évek során alig cserélődtek a főszereplők, ám kétségkívül *Molnár László* viszi a hátán a produkciót. A címszereplő egyben az előadás rendezője is. Feltehetjük tehát a kérdést, vajon a színész-rendező elméje mennyire maradhatott ép e munkafolyamat során. Hiszen valljuk be, instrukciókkal ellátni saját magát mint főszereplőt, aki ráadásul nem is egy, hanem két személy… nos, nem mindennapi kihívás, ám a végkifejletet ismerve a „kezelés” sikeresnek mondható.

Díszlettervezőként a színházkedvelő közönség által jól ismert *Kentaur* (alias *Erkel László)* jegyzi a produkciót, akinek legutóbbi kiemelkedő munkája, a Magyar Színházban futó *Vámpírok bálja* ősztől ismét látható. Ezzel együtt nem sok esélyt adtam neki, amikor hírét vettem, hogy a *Jekyll* a szegedi Dóm téren próbálkozik. A Margitszigeti Szabadtéri Színpad hatalmas terében ugyanis a kőszínházból átemelt díszletek egyszerűen elvesztek – a szereplőkkel együtt. Így sajnos szinte élvezhetetlenné vált az előadás, mi több, a történés is szinte követhetetlen lett.

A szegedi színpadképet megpillantva azonban azonnal éreztem, ezzel itt nem lesz gond. Minden díszletelem kiválóan „teljesített”, a játékot behatároló gerendák kitöltötték az egész teret. Nagy újításnak tekinthetők a fénytechnikai megoldások is. Ezek segítségével varázsolták elénk a londoni városképet, a későbbiekben pedig a színek váltogatásával tették még kifejezőbbé a jó és a rossz harcát.

Jekyll menyasszonyát az a *Tunyogi Bernadett* alakította, akivel a szabadtéri közönsége az 1990-es évek közepén már találkozhatott a *Valahol Európában* női főszereplőjeként. A korábbi Jekyll-produkciókban nyújtott alakításához képest játéka sokkal-sokkal érettebbé vált, és énektechnikája is sokat fejlődött.

Janza Kata egy éjjeli mulató madámját alakítja. (Lucy, a feslett nőszemély dédelgetett álma, hogy egy napon Jekyll viszonozza érzelmeit, így biztosítva számára egy jobb élet lehetőségét.) A színésznő a Dóm téren először az *Elisabeth* musical címszereplőjeként lépett a publikum elé, szintén a kilencvenes évek derekán. Róla is bátran kijelenthetjük, hogy azóta is csak szárnyal. Hangja remekül passzol a karakteréhez, s mivel használni is jól tudja, páratlanul formálja meg a nőt, aki ha kell, kemény, ám mikor senki sem látja, gyenge és esendő.

Eltekintve attól a dramaturgiai problémától, hogy az első felvonás kissé talán hosszúra sikeredett, a rendezést illetően nem vettünk észre szembetűnő hibát vagy hiányosságot. Borzongásban mindenesetre nem volt hiány… Zenés darabról lévén azonban szó szinte elvárás, hogy a dalok között legyen néhány olyan, amelyet még hazafelé is dúdolhatunk. Ilyen például Jekyll nagy dala, az *Eljött az óra* című is, melyben a főhős megfogalmazza vágyait.

A Molnár László által bravúrosan közvetített érzelmeket mindenki magáénak érezheti, hiszen mindannyiunk átélt már olyan élethelyzetet, amelyben tudta: itt az idő, lépni kell… A musicalekre jellemzően többször felcsendül a főszereplőket „előhívó” motívum, de ez nem válik unalmassá.

Kétségkívül a két hölgy – Lucy és Emma, a feleség – duettje a darab másik nagy slágere. A tömegjelenetekben elhangzó nóták mozgalmas, látványos színpadképekben csendülnek fel.

Mindent összevetve a szegedi előadások nézői emlékezetes estét tudhatnak magukénak.

Akinek nem sikerült eljutnia Szegedre, annak sem kell szomorkodnia, hiszen a társulat produkciója nyitó előadásként kapott helyet a Győri Nemzeti Színház jövő évadjának repertoárjában.

Akkor is érdemes ellátogatni szeptemberben a „folyók városába”, ha a musicalirodalom egyik kiemelkedő darabjának láttán nemcsak szórakozni szeretnénk, hanem egyúttal elmélkedni is az emberi lélek kettősségéről. Közvetlen bibliai utalások ugyan nincsenek a darabban, de ha tudjuk, hogy a színpadi mű alapjául szolgáló novella szerzőjére, Robert Louis Stevensonra felettébb nagy hatással volt lelkész nagyapja (és még inkább „radikálisan református” nevelőnője), aligha lehet kétségünk afelől, hogy a jó és a rossz – egyazon emberben zajló – harcára transzcendens összefüggések irányíthatták a „kincses szigetet” haláláig kereső író figyelmét.

■ Horváth Fruzsina

Jekyll és Hyde. Musical R. L. Stevenson Dr. Jekyll és Mr. Hyde különös esete című novellája alapján. Zene: Frank Wildhorn. Szövegkönyv, dalszövegek: Leslie Bricusse. Fordította: Valla Attila. Rendező: Molnár László. – Szegedi Szabadtéri Játékok, 2012. július 6., 7., 8.

Az énekeskönyv – a reformáció ajándéka

„Énekeljetek az Úrnak új éneket, vígan énekelj az Úrnak, te egész föld! Mert Isten örvendező szívűekké tett szeretett Fia által, akit odaadott érettünk, hogy megszabadítson a bűntől, haláltól és az ördögtől. Aki ezt valóban hiszi, nem tehet mást, mint hogy erről vidáman, örvendező lélekkel énekel és beszél, azért, hogy mások is meghallják, és ők is (Jézushoz) jöjjenek. (…) Ezért jól teszik a könyvnyomtatók, hogy szorgalmasan nyomtatják a jó énekeket, és sokféle külső díszítés által is vonzóbbakká teszik azokat az emberek számára, hogy a hitnek erre az örömére buzdítsák őket, hogy szívesen énekeljenek." (Luther Márton)

Benkő Tímea

Ma már általában minden evangélikus családban van énekeskönyv, vagy akár személyes tulajdonunknak is mondhatjuk családon belül *Evangélikus énekeskönyvünk* egy példányát, melyhez különböző módon jutottunk. Van, aki konfirmációjakor kapta, másokat házasságkötésük alkalmával ajándékozott meg vele a szertartást végző lelkész. Sokan vagyunk, akik családi hagyatékként féltve őrizzük szüleink vagy nagyszüleink megkopott példányát.

Igen, az énekeskönyv az evangélikus otthon elengedhetetlen tartozéka. Pár évvel ezelőtt vasárnap reggelente még mindenki magával vitte az istentiszteletre sajátját. Ma már templomaink padjain általában elegendő példány várja az istentiszteletre érkezőket. És ezt is megszoktuk, pedig egykor nagy kincs volt egy-egy énekeskönyv. Arról pedig szinte teljesen elfelejtkeztünk, hogy az énekeskönyv a reformáció ajándéka, „találmánya".

Az énekeskönyvek története a reformációval, egészen pontosan az előreformáció időszakával kezdődik, amikor a cseh testvérek közössége megjelentette az első nyomtatott énekeskönyvet (1505). A reformáció előtt a gyülekezeti éneklés háttérbe szorult a szertartást végző papok és a liturgikus kórusok *(scholák)* énekszolgálata mellett. Azonban a reformátorok – így *Luther Márton* is – a hívek lelki nevelésében fontos eszköznek tekintették az éneket, másrészt nagyon lényegesnek tartották, hogy a gyülekezet imádsággal és énekléssel kapcsolódjon be a liturgiába, ne csak külső szemlélője legyen.

Luther nemcsak elvileg fogalmazta meg ezt az akkor merész gondolatot, hanem az énekszerzőket új énekek írására buzdította, és ő maga is több ének szerzője.

Ezek az új énekek előbb lapokra nyomtatva terjedtek az olvasni tudó lakosság körében, majd hamarosan – 1524 januárjában – Nürnbergben megjelent az első evangélikus énekeskönyv, az *Achtliederbuch,* mely nyolc éneket tartalmazott. Közülük négy Luther-ének: *Jer, örvendjünk, keresztyének; Bűnösök hozzád kiáltunk; Oh, Úr Isten, tekints hozzánk; Szívében szól a balgatag.*

E kötet címlapja szerint az énekeket templomi éneklésre szánták, szövegük tartalma pedig Isten igéjéhez igazodva a Szentírásból vétetett. Ezt igazolja az a táblázat is, melyet az énekeskönyv három énekéhez csatoltak, s amelyben az énekszövegek alapjául szolgáló bibliai idézeteket tüntették fel.

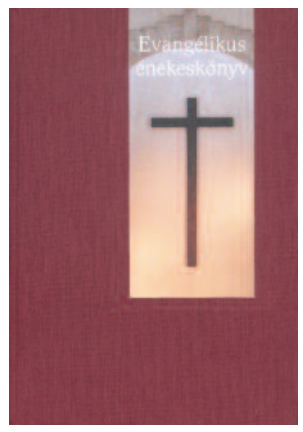

Ugyancsak 1524-ben jelent meg Wittenbergben *Johann Walternek,* Luther munkatársának az énekeskönyve *(Geistlich Gesangbüchlein),* amely egyben elsőként közölt többszólamú kottákat, s amelyhez Luther maga írt előszót. Ugyanebben az évben látott napvilágot – egyszerre két kiadónál – az *Erfurti Enchiridion* című énekeskönyv, mely már tizennyolc Luther-éneket közölt.

A 16. században gyors egymásutánban jelentek meg különféle énekeskönyvek, és fokozatosan kialakult a mára sajátosan evangélikus énekeskönyvként ismert forma: a gyülekezeti énekek mellett megtaláljuk benne a családi áhítathoz segítséget nyújtó szövegeket (áhítatok menetét, imádságokat), Luther *Kis kátéját* és a hitvallásokat is.

A magyar evangélikusok első énekeskönyve *Gálszécsi István* nevéhez fűződik. Több 16. századi énekeskönyv mellett azonban a legjelentősebb az *Ács Mihály* által szerkesztett *Zengedező mennyei kar* (Lőcse, 1696), majd annak sok énekkel, a százötven genfi zsoltárral és különböző – nagyhéten énekelt – tételekkel *(Kyrie Puerorum, Passió, Jeremiás siralma)* bővített és átdogozott kiadása, az *Új zengedező mennyei kar* (Lőcse, 1743), amely a 19. századig használatban volt.

Az énekeskönyveket elsősorban istentiszteleti használatra, gyülekezeti éneklésre szánták. Gyakorlati hasznuk azonban túlmutat az istentiszteleten: segítséget nyújtanak a keresztények számára ahhoz, hogy a gyülekezeti istentiszteleti alkalmakon kívül is énekelhessenek, imádkozhassanak, s így épüljenek lelkileg a mindennapokban, örömben vagy bánat idején, a családi körben vagy magányosan.

Ha eddig talán nem így használtuk saját énekeskönyvünket, érdemes kipróbálni: vegyük elő hétköznap is, olvassunk el, imádkozzunk el belőle egy imádságot, olvassunk, dúdoljunk, énekeljünk el egy éneket, és meglátjuk, milyen sajátos módon erősödünk ezáltal lelkiekben.

Az iskolákban eleink a Szentírás és a káté mellett az énekeket is tanították a gyermekeknek, így a vasárnapi istentiszteleten a gyermekek kórusa vezethette a gyülekezeti éneket. A gyermekek felnőve maguk is vigasztalást és bátorítást meríthettek a kívülről ismert, lélekből zengett gyülekezeti énekekből.

Ma sincs ez másként azok életében, akik felekezeti iskolában vagy gyülekezeti hitoktatás alkalmával tanulták az énekeskönyv énekeit, s olykor ma is kezükbe veszik. De gondoljunk Isten iránti hálával arra is, hogy ami ma természetes – hogy akár többféle énekeskönyvünk is van (gyülekezeti, ifjúsági stb.) –, az hitvalló eleink tudatos munkája révén vált lehetségessé: az énekeskönyv a reformáció ajándéka.

A szerző evangélikus lelkész, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet tanársegédje

Forrás: Evangélikus Harangszó – a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház lapja, 2012. augusztus

Mineralógus és lutheránus lelkész

Ackner Mihály János életének nyomában

Az *Evangélikus Élet* 2010/34–35. számában *Ackner György lelkész és természettudós emlékezete* címmel idéztük meg az erdélyi evangélikus prédikátor, tanár, természettudós életművét. Jelen írás a kiterjedt család kétségkívül legjelentősebb alakjának, az ő fiának, *Ackner Mihály Jánosnak* (Michael Johann) állít emléket, aki Ackner György második hitvesétől, *Artzt Mária Erzsébettől* született 1782. január 28-án a patinás erdélyi városban, Segesvárott. Az Erdélyből „népi németként" az ősök földjére visszakényszerült család leszármazottaitól kapott adatok alapján tudjuk, hogy Ackner Mihály János 1810. május 13-án vette nőül *Libner Mária Magdolnát* (1794–1870). Frigyükből tizenkét gyermek született. Az édesapja nyomdokaiba lépett tudós evangélikus lelkész százötven esztendeje, 1862. augusztus 12-én a szenterzsébeti lelkészlakban hunyt el.

Ackner Mihály János személyében valódi polihisztort tisztelhetünk. Természettudományos vénája minden kétséget kizáróan édesapai örökség, és halálát követően megörökölte természettudományos kéziratait is.

A *Magyar írók élete és munkái,* az *Allgemeine Deutsche Biographie* és az *Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950* egyaránt alapos és részletes életrajzot közöl róla. Innen tudjuk, hogy már sikeres tanulmányai sejtették a később kiteljesedő életpályát.

A gimnáziumot Segesváron végezte, a bölcsészetet Nagyszebenben tanulta, teológiai képzettségét Wittenbergben szerezte, Göttingenben filozófiát, történelmet, régészetet, filológiát, sőt orvostudományt és anatómiát hallgatott. Iskoláinak befejezése után bejárta Európát: megfordult Berlinben, Hamburgban, a Rajna-melléken, Párizsban, Svájcban és Itáliában. Mindezt a mesebéli vándorlegények példájára gyalogszerrel, barátjával-iskolatársával, a később szintén lutheránus lelkészként szolgáló *Severinus János András*sal teljesítve. Állomáshelyein a régészeti emlékeket tanulmányozta, útközben a természet csodáit szívta magába.

Hazatértét követően a nagyszebeni gimnáziumban vállalt állást, filológiát és régészetet oktatott. Utóbb lutheránus hitszónok és a városi rajziskola igazgatója. Másfél évtized múltával elhagyta Szebent, és Szenterzsébet – amely ma Nagyszeben külső városrésze – lelkészeként közel fél évszázadon át szolgálta a szász kisközség német ajkú híveit.

Tanári munkája és egyházi szolgálata mellett – minden szabad idejét erre áldozva – régész, matematikus, asztronómus, geológus, mineralógus, paleontológus volt egy személyben. Kezdetben főképp a matematika és az asztronómia vonzotta. Berethalomban néptanítóként csillagászatot és földmérést oktatott. Bejárta szülőföldjét, Erdélyt, a Kárpátok bérceit, és gazdag ásványtani, őslénytani és régészeti leletekkel tért vissza. Tudományos céllal Bécsbe, Triesztbe és Velencébe is ellátogatott.

Az *Új idők lexikona* az 1855-ben megjelent, *Mineralogie Siebenbürgens mit geognostischen Andeutungen* című munkáját az Erdély ásványairól szóló egyik alapműként említi. A neves tudós, a Kossuth-díjas mineralógus, *Koch Sándor A magyar ásványtan történetében* azt írja: „A könyv valóban lelkiismeretes munka gyümölcse. Tulajdonképpen ásványtan; a szerző Weiss rendszerét követve pontos leírását adja az ismert ásványfajoknak, tekintet nélkül arra, hogy előfordulnak-e Erdélyben, vagy sem, azonban különösen behatóan tárgyalja az erdélyi ásványok előfordulási viszonyait (lelőhely, paragenezis). A művet, mely számos régebbi szerző téves állítását cáfolja meg, a későbbi kutatók, különösen, akik Erdély ásványtopográfiájával foglalkoztak, sokáig forrásmunkaként használták."

Rezsabek Nándor

KIÜZETÉS

A képzelet szárnyán

Kilencven éve született Reich Károly

Európai hírű a magyar grafika. A mesterek puszta felsorolása is hosszúra nyúlik: a varázslatos kezű *Szalay Lajos,* az utánozhatatlan *Szász Endre,* a töprengő *Kass János,* a komoly és tréfás *Gyulai Líviusz,* a népdalgyökerű *Csohány Kálmán,* a folyton megújuló *Szántó Piroska,* a játékos *Gross Arnold…*

A Balatonszemesen született *Reich Károly* (1922. augusztus 8. – 1988. január 7.) is páratlan tudással és könnyedséggel készítette rajzait. A hétköznapi csodákat örökítette meg. A görög mitológiát, annak derűjét és nyugalmát. A karcsú fiúkat, izmos férfiakat, a tengerparti fényben sétáló, kecses léptű nőket, várakozó mezítelen szépségeket. Vihar tépte fákat, indázó növényeket, erős lovakat, madarakat. Olykor a kőasztalra illatozó gyümölcstálat rajzolt, az asztal mellé nádszékeket, abban a reményben, hogy ismeretlen látogatók rátalálnak ajándékára.

Reich törékeny békéjébe a drámaiság is belefért. *Radnóti* vérrel átitatott versvilágát sötét lapokon ábrázolta, közülük is kiemelkedik a *Hetedik ecloga* összegzése. És a többiek: *Petőfi Sándor, Arany László, Móra Ferenc, Benedek Elek, Zelk Zoltán, Devecseri Gábor* műveinek ihletett illusztrációi. Külön kiemelve *Kormos István* gyerekregényét: *Mese Vackorról.* Sok-sok nemzedék elmondhatja magáról: ezen nevelődött és eszmélt rá a világra, az örömre, a fájdalomra, az élet reményére.

Rajzainak régi szép albumához rövid előszót írt: „Már napok óta nem jön az a madár, a deres reggelek örömet hozója. Hiába terített a párkány morzsával, magokkal. A vigasztalás reményével várom, neki való jóval, s hogy vissza nem tér, a képzelet szárnyán kezemre szállatom. Így segít rajzolni."

A képzelet röpítette teremtő kezét. Szeretetbe ágyazott gondolatait ezért tudta láthatóvá tenni. Megtölteni lapjait harmóniával, élethittel és napfényes békességgel.

Ha élne a mindentudó mesterember, a könyv szerelmese, most lenne kilencvenéves. Fáradhatatlan ujjai közt a ceruza, a toll, a fémtű, a tusba mártott ecset szülni tudó eszközzé válna. És nem változna ars poeticája: keresni és lázasan teremteni – ez a művész feladata. Gyógyítani a lélek sebeit. És ami a legnehezebb: szüntelenül megajándékozni a legkisebbeket.

Életműve nagyobb részét a gyerekkönyv-illusztrációk alkotják. Kezdve az ábécé betűivel, a számokkal, 1-től 10-ig, s mindez tüneményes alakokkal elbeszélve.

Finom vonalú, lírai világ Reich Károlyé. Embervallomás és -formálás, természetépítés; felröppenő madarai a reményt és békességet hozzák. Mindannyiunknak.

A megemlékezések közül kiemelkedik a szemesi emlékház fölújítása; a Koller Galéria őszi kiállítása; a MOM Kulturális Központ kedves gesztusa: kis galériát nevezett el az örökifjú mesterről, és nagyon szép, értő válogatást mutat be legismertebb grafikai lapjaiból.

Fenyvesi Félix Lajos

KÉT ARCU

Csináljuk a fesztivált. Egyre többet. Hol kereszténytől, hol kevésbé azt. Már valóságos dömping van belőlük. Az idén huszonkét éves *Művészetek Völgye* se a régi már – hallani sokfelé, s van, ki ténylegesen csalatkozva más, újabb, a szó mindkét értelmében gazdagabb fesztiválokat látogat inkább. A mesebeli névre hallgató Balaton-felvidéki települések valamiféleképp mégis megőrizték a maguk sajátos hangulatát. Július 27-étől augusztus 5-éig várta a látogatókat a Völgy – mostanra már csak Kapolcs és Taliándörögd. És várta a látogatókat ingyenes programjaival a mára már külön „firmának" számító *evangéliumi műhely* is…

Régi arcok: hobók, bölcsészek, nemezesek. Vannak a Völgy kiskirályai, kik már be vannak betonozva az udvarukba. Így például a csupa élet, most épp kismama *Palya Bea* vagy az ingerlékeny, még mindig nagy hajtó *Földes László Hobo („Csak hajtó vagyok, ne lőjetek!"– Vadászat).* Házigazda még az evangélikus *Gryllus Dániel* Kossuth-díjas zenei gárdája, a *Kaláka* is. Köztisztelet és nagy szeretet veszi őket körül, méltán. Gyakorlatilag ők viszik vállukon a Völgyet (no meg a mézes-mázas csuprok vásárlása).

Három igen különböző dalszerző, versmegzenésítő, előadói attitűd. Mint amilyen a jó sült kolbász, a ribizliálmos palacsinta és a juhtúrós puliszka egymás mellett. Jó, ízes, ízletes. De talán nem ártana valami zsengébb, valami élénkebb – habár lehet, nem véletlenül a csiga a Völgy kabalaállata…

Miközben az ember ténfereg a hol macskaköves, hol patak menti ösvényeken, tarkóját tűzi a nap. Jobbról-balról kínálják eredeti, egyedi, csak itt és csak most megvásárolható portékájukat a mesteremberek. Talán úgy vannak, mint *Lackfi János* a verseivel, túl sokat farigcsáltak…

* * *

Jó kis szociológiai tanulmányút egy kapolcsi séta. Megannyi völgylakó a raszta hippiapukától a muzsikus cigányig. Mégis, a sokféleségben, tarkaságban érezhető valamiféle egység. Ez talán a Völgy szelleme, ahol 0-tól 24-ig szól az örömzene.

„Énekelni egy refrént hányszor lehet büntetlenül?" – énekli az árokparti zöldben újra és újra a huncut szemű fiúcska, még büntetlenül.

A Palya-udvarban tornával kezdik a napot, ám nem holmi fitneszlédiket láthatunk: az udvar a természetes lányoké, modern anyukáké és „alter" partnereiké. Napköszöntő táncuk beillene az Úr dicsőítésének, ám itt ilyesmiről persze nincs szó.

Általában kora délután kezdődnek a programok. Habár előfordulnak reggeli, álmos beszélgetések is. Délelőtt jellemzően mégis alusznak a völgyesek, vagy fák árnyékába, boglyák hűvösébe, napernyők oltalmába bújnak bodzaszörpöt, macifröccsöt szürcsölve.

Márta István, a Völgy művészeti vezetője hű maradt a szavához: Coca-Cola-reklámmal Kapolcson nemigen találkozhatunk. A programfüzet karcsúsága ennek a tartásnak is betudható.

Állandó értékeket próbál közvetíteni a fesztivál, ez vitathatatlan. Pál apostol leveleinek élő előadása – melyet a *Kaláka* először '91-ben mutatott be – például mindig katartikus. De valljuk be, Kapolcs valahol a szabadosság melegágya lett. Azt csinálsz, amit akarsz, úgy, ahogy neked tetszik. Nyugágyban fekszel, mert megérdemled. Déli alkoholtól értetlenül bámulsz a Kobuci-színpadra, mert szabin vagy. Sárga táskád még nincs – most már van…

A völgyi spiritusz kifogyóban. Hisz ezt is táplálni kell! Az évek során a sok nehézséggel valahogy veszített lendületéből ez az összművészeti kavalkád. Lett belőle egy amorf maszlag, mely már csak nyomokban tartalmazza a régi álmokat. Könnyen válhat tengés-lengéssé az ittlét, ha nem tudatos az ember, ha nem fogalmazza meg, mit akar nyerni ebből az egészből. És hiába fújja ugyanolyan lelkesedéssel *Éri Péter* a töröksípot, közlekedik otthonosan a Völgy udvaraiban tokkal-vonóval a *Rackajam Ferenczi Gyurija…* ettől még nem lesz közösség, közös fejlődés, épülés.

* * *

„Nem lehet áthatolni, / Te ott vagy, én meg itt: / a valóság két oldala. / Te fényben, én meg a villódzások között / törölgetem szemem falát, / hogy össze ne tévesszem / az árnyékokat."

Háló Gyula baptista lelkipásztor verse, mely az evangélikus templom emeletén olvasható *(a szerző baptista testvérlapunk, a Békehírnök főszerkesztője – a szerk.),* nagyon jól megvilágítja az érem két oldalát: az úgynevezett kultúr- és az evangéliumi Völgyet. Egyik oldalon a villódzás, másikon valami egyenletes meleg. De nem áthatolhatatlan, átjárhatatlan a rés. Az ajtó – esetünkben az evangélikus templom kapuja – mindig nyitva áll. Úgy vonzza az embert – ha az első közvetlen, mély s ezért néha ijesztőnek tetsző beszélgetésen túllép –, mint a mágnes.

„Ez a Völgy, itt szeretet van" – mondja a könyvárus srác inkább hippi, mint jézusi alapokra támaszkodva. Leülök hozzájuk elköltenei az elemózsiám. De valahogy úgy le vannak lassulva…

Szemben, az Élő Víz pincében azonban serényen folyik a munka: párnák, takarók kerülnek ki a napfényes pinceoldalba, hogy mire a nézők megérkeznek, kényelem fogadja őket. *Veress István* evangélikus lelkész és fia, *Jónás* a mozi műszaki előkészítői. Mindennap délután háromtól más film forog. A női osztag – *Kata* és *Ildikó,* kik már évek óta a maréknyi misszionáriuscsapat tagjai – feladata az igényes szórólapok osztogatása, a hívogatás és süteménypakolás.

A pince falain a Bibliából vett igék illusztrációit láthatjuk, melyek – az Úron túl – Ildikó kezeinek munkáját dicsérik. Idén igen széles a repertoár. Forog *Vangelis* zenéjével a *Tűzszekerek,* a gyenge idegzetűeknek kissé nagy dózis *A fülke,* a megmosolyogtató című *Géppisztolyos prédikátor, Jim Carreyvel A Minden6ó…* Legnagyobb sikere a *Gabriele Salvatores* rendezte *Nem félek* című filmnek van. A vetítés után a résztvevők maradnának még a pincében beszélgetni – egy gond van csak, nem jön ki hang a torkukon…

A többi program a templomban zajlik. Bizonyságtételeket, tudományos előadásokat, színdarabokat láthat-hallhat a közönség. És az igét, folyamatosan. Amikor ugyanis nincs fix program, bibliai hangoskönyv szól az Isten házában. Be lehet ülni, meg/el lehet hallgatni. Az emeleten pedig a *Bizalom a láthatatlanban* című kiállítás várja az érdeklődőket. *Bódis Kata* fény-árnyék játékkal, levéllel és tenyérrel alakított, valamint *Lengyel Orsolya* mezzotinto technikával készült, ablakokkal, résekkel kísérletező grafikai munkáit tekintheti és gondolhatja meg a közönség.

* * *

A kapolcsi – illetve kővágóörsi – evangélikusok a *Budapesti Autonóm Gyülekezettel* (BPA) szövetkezve alkotják a Völgyben ingyenes, missziós szigetüket. A BPA lelkes, karizmatikus csapat. Kispályásnak nem mondhatók, hisz az előadott színdarabok esztétikai minősége elvitathatatlan. Nemcsak lelkesek, hanem szuggesztívek is. Az előadások előtt, után lehetőség van beszélgetésre. A személyes hangnem hívogatóbb, mélyrehatóbb, mint egy vérszegény vasárnapi prédikáció, amely után csak a hiányérzet marad…

A BPA színházi társulata 2001-ben jött létre. Megálmodója és vezetője *Takács Ferenc,* korábban világi, ma már evangéliumi színházi rendező. Megtért underground arc. Olyannyira, hogy a rendezés mellett prédikál is. Kiállása és beszéde – mely nem elken vagy finomít, hanem világossá teszi, hogy Jézus eldöntendő kérdés – erőteljes, bár kissé darabosnak mondható, és talán *Franklin Graham* evangélizációs stílusával rokonítható. De kétségkívül hatásos. Minden bizonyságtétel és színházi előadás után lehetőség van vele mondani a megtérők imáját. Többeknek sikerül ez szívből, ők aztán a kijáratnál kis – a Völgyben vásárolt táskában is remekül hordozható – Bibliát kapnak ajándékba, valamint egy igével ellátott követ. (A Bibliák számának megfogyatkozása alapján idén több mint ötven megtértet regisztrálhat a csapat.)

Két Takács Ferenc rendezte darabot emelnék ki, a *Corrie ten Boom* önéletrajzából készült, *Menedék* című monodrámát és az ultramodernnek mondható, szembesítő szándékú produkciót, a *Remixet.*

A *Menedék Éli Nóra* fantasztikus, szívből jövő játékát dicséri. Miközben mesél, az oltár előtt kellemes kis konyhának berendezett térben ínycsiklandó franciasalátát készít. A koncentrációs táborok derűjéről van szó. Isten paradoxonjairól. Arról, hogy miért jó, ha az embert bolhák csípik… A darab végén szem nem marad szárazon, és száj se éhesen, hiszen az ipari mennyiségű saláta fogyasztásra kész.

A *Remix* megosztóbb darab. Először is kicsit merész a három főszereplő lány erotikus tánca a szakrális térben, habár védhető: a darab célzottan kíván rávilágítani manipulált világunkra, és ehhez eszköze a túlzás, az irónia. Ötletes és pozitív értelemben hatásos viszont a kamerával való játék: az előadás alatt végig egyedi szűrőn keresztül, kivetítőn is követhetjük az eseményeket. A szőke lány vadul rázza loboncát, haja beteríti a képernyőt, snitt. A Jézust alakító szereplő fakeresztet tart, kezére zoomol a kamera, snitt. A farizeus bábok eltorzított hangon kiáltoznak, szörnyarcuk nőttön-nő, snitt.

Az interaktív színház és a film kellékei egyszerre vannak jelen. Hogy az életnagyságú keresztet körbeadják a templomi sorokban, meg hogy mécsvilágot kapunk a kezünkbe a darab közben, az hagyján, de hogy úrvacsorát osszanak végül a színészek…

Megráz ez a „fény- és hangeffektusokra épülő, interaktív színpadi játék", amely végül valósággá válik. Nem elég egyszer megnézni.

Ahogy a megtérők imáját se elég egyszer elmondani. Ahogy a völgylakó evangélikusokkal sem elég egyszer találkozni!

* * *

Jövőre a Palya-udvarból kipateroltatnak a kismamák, és újra parókiaudvar lesz. Három helyszínen is folyik majd a misszió. Három helyszínen is lehet macifröccs helyett vörösbort magunkhoz venni. Veress Istvánék már megtartották az első megbeszélést a következő *evangéliumi műhelyről.* Ha fele olyan tartalmas lesz, mint az idei, már érdemes elmenni.

A két völgyes programfüzetet egymás mellett lapozzuk hát. *Csoóri Sanyiék* vérpezsdítő futamai után betérhetünk a templomba egy közös elcsendesedésre, egy sokkoló Takács Feri-darab után meg a Kobuciba egy jó pofa sörre…

Ezzel a „politikával" tehetjük virágzóvá magunk számára a Völgyet.

■ Kinyik Anita

Koncz Eszter és balján Éli Nóra, a Menedék című monodráma főszereplője

Az egyik bizonyságtevő a kiskunfélegyházi születésű *Koncz Eszter* színésznő volt. A karakteres, karakán leány meggyógyult betegségéből, letette a kamaszkora óta napi kellékké vált cigarettát, és felhagyott a szintén előszeretettel űzött káromkodással. Mindez elmondása szerint Isten kegyelméből volt lehetséges.

Krisztus-követése előtt mindenféle ezotériákkal próbálkozott, például reikivel, kineziológiával, mígnem saját bőrén tapasztalta, hogy veszélyes terület a „fehér mágia". És rájött: csak egy út és megoldás van.

Eszterrel külön is beszélgettünk. Főleg a mai fiatalok kérdéseiről. A féktelen bulizás és tulajdonképpen minden káros szenvedély szerinte mindig valamiféle űr betöltéséről szól. „Én a gyülekezetben bulizok" – mondja nevetve. Folyamatosan reflektál saját „harsányságára", amely egyébként kifejezetten magával ragadó.

Istentisztelet közben búcsúzom némán, integetve, indul a buszom Budapestre. Eszter nagy gesztikuláció közepette formál telefont a kezéből, és teszi füléhez, és most is úgy látom, belül ugrabugrál…

A telefon egyébként nem csupán kétvégű drót Eszternél. Barátnőjével, *Grétivel* egy időben kezdtek közeledni Jézushoz. Ma is nap mint nap együtt imádkoznak telefonon keresztül, minthogy Gréti Félegyházán, Eszter meg már Pesten lakik. Takács Ferenc humorosan profi lehallgatónak nevezi a Mindenhatót.

Ú V Ö L G Y

Gryllus Dániel „kalákájában” Pál apostol levelei is megszólaltak – új hangszerelésben

Ősvölgyesek

Egyentáska, saru, mindennap másféle, az aktuális garnitúrához passzoló fülöncsüngő. „Itt az a fontos, hogy mindenki egyéniség” – világosít fel *Viki,* aki *Nórival* együtt már évek óta a Völgy látogatója.

Vikit már kiskorában is magukkal hozták szülei a nyári kultúrfesztiválra. ’97 óta minden évben együtt jönnek, mert ahogy mondják, a Völgyet nem lehet megunni, a Völgy életérzés. Nóri, a szomszéd barátnő 2003-ban csatlakozott a Völgy-fanatikus családhoz. Ezt hívják aktív pihenésnek – mondja Viki, aki nem híve a céltalan felhőnézdegélésnek, inkább mindig menne, látna.

Városi leányok lévén Nóri és Viki nem sátorban, hanem tisztes, az évek során már jól bevált és belakott házban szállnak meg Taliándörögdön. Nem kedvelik a völgyi „punkságot”, mondják, ez nem erről szól, inkább a lélek, a szellem táplálásáról – s persze a testéről, hisz ételárusból Balatont lehetne rekeszteni –, családias közegben. Völgyes múltjuknak köszönhető például *Hobo* és *Palya Bea* munkásságának megismerése. Beszélgetésünk után is épp a kapolcsi Hobo Klubba igyekeznek.

A Völgy mindig újat ad – teszik hozzá láthatólag nagy meggyőződéssel. „Tavaly ismertük meg például a *Naprát,* koncertjeikre azóta is rendszeresen járunk” – mesélik. Az idei fellépők közül *Szirtes Edina Mókust* emelik ki, Nóri szerint pozitív értelemben hátborzongató Mókus előadásmódja.

A völgyes keretek szűkületéről faggatom őket. Azt mondják: még így is, hogy hat faluból kettő maradt versenyben, sokszor nehezen tudnak elköteleződni egy-egy program mellett, annyi színvonalas előadás megy egyszerre. Sajnálkoznak afelett, hogy a rendezvény nem kap több állami támogatást, s hogy idén még a pályázatok körül is zűrök voltak.

Viki a *Bihari* táncegyüttes tagja, az ELTE-n néprajz szakos. A népzene áll hozzá legközelebb. Kérdezem, mely előadókat várja. „A *Muzsikás* a kedvencem – mondja –, de sajnos idén már nincsenek itt.” Megemlíti *Szalonnáékat* is, valamint *Szalóki* és *Herczku Ágit.*

Nóri szabad szellem, feketére festett lábujjkörmeire meredve az alternatív stílus mibenlétéről kérdezem. Ez világnézet – állítja, majd elmeséli, milyen jót beszélgettek előző nap két spontán melléjük vetődött fiúval, ők is mindketten ősvölgyesek… Ezt a fajta érdek nélküli, ad hoc kommunikációt hiányolják a pesti szórakozóhelyekről.

■ – Csuka –

Természetesen katolikus és református testvéreink is jelen voltak a Művészetek Völgyében. A kapolcsi katolikus templomban rendezett komolyzenei előadásokon a barokk fafúvós hangszerektől a viola de gambán át a tekerőlantig sokféle hangszer megszólalt. Taliándörögdön, az *Ősök házában* szintén katolikus vezénylettel vehettek részt helytörténeti szemináriumokon az arra vetődők. A reformátusoknál idén az *Agora* nyújtott alkalmat közösségi beszélgetésekre *Bölcsföldi András* lelkész irányításával. Az udvarban fellépett például a *MoNaMo* együttes, valamint *Kiss Gergely és barátai.*

Háttérben a kapolcsi evangélikus templom

A kővágóörsi evangélikus templom

Vendégségben, mégis otthon Kővágóörsön

A Remix *című darab megtekintése és hosszas pakolás után egy kis fehér kombival – amelybe egy sokgyerekes család minden tagja befér – Kővágóörsre indulunk. Itt élnek Veressék.* Veress István *evangélikus lelkész egyébként öt másik településen is szolgál, értelemszerűen Kapolcson, Taliándörögdön, valamint Szepezden, Révfülöpön és Badacsonytomajban.*

Telehold van. Suhannak mellettünk a Balaton-felvidék hepehupái. Kedélyes egy társaságban ülök. A lelkész, fia és annak menyasszonya, valamint két lelkes segítő – összeszokott kompánia.

Két torony lábához érkezünk. Mint később megtudom, az egyik a középkori evangélikus, a másik az úgynevezett „dactemplom”, amelyet a katolikus testvérek húztak fel 1801-ben, mivel konfliktus támadt az egykor egy templomot használó felekezetek között. Kőműves Kelemen balladája köszön vissza a történetben. Ma már, ha Tapolcáról jövünk, nem is látszik, csak ez a nagyobb, magasabb építmény. Ilyenek lehetnek az emberi szív önvédelmi építményei is, melyek elválasztják Istentől…

Tágas tér, kerítés sehol, távolabbra tekintve a hegyek. A régi általános iskola most a lelkészlak. Minden deszka mesélni tudna, nyikorog a fölvezető lépcső. Éjjeli szállásom egy széles terem, ablakomból a két toronyra láthatok.

Reggel hatkor csipásan állunk a ház előtt. Vár a Balaton, aztán a délutáni filmvetítésig sok dolgunk van még. Ahogy a szikrázó napsütésben beleereszkedünk a langyos, simogató vízbe, eszembe jut a Szélrózsa szlogenje: „Meríts!”

Reggeli előtt áhítatot tartunk. Elorozom vezetőnktől a gitárt. Mindig zavarban vagyok, ha mások előtt kell játszanom, de előttük nem feszengek. Éneklünk, majd együtt imádkozunk. Szabadon. Mindenki akkor szól, amikor úgy érzi, szavakra leltek gondolatai. Ez a három ember behúz a csendbe. Szelíden, lágyan, mint a Balaton, mégis ellenállhatatlanul. Valahogy megérzem velük, mellettük, miért mondhatják, hogy közösségi vallás a kereszténység.

Megkapom a templom kulcsát. Fölmászom a domboldalra. Odabenn mély, 13. századból maradt nyugalom. Aztán betéved egy turista, együtt megyünk föl az orgonához. Kattan a vaku.

Ebédre egy régóta feldolgozásra váró öreg cukkinit aprítunk, aztán az asztali áldáskor humoros utalás történik erre, derülünk. Kávé készül, kellemes az illata, elvegyül a nyárszaggal. A jeges kávé kívánása úgy hasít belém, mint bűnösbe a feloldozás vágya. Mindenféle hátsó szándék nélkül hangot is adok eme vágynak. A következő pillanatban Kata *már tárcájában matat, és sürgeti Jónást, szaladjon a boltba, egy-kettő! Tíz perc sem telik bele, és teljesül a vágy, a társaság elégedetten tömi magát, ki málnaszörppel, ki lekvárral fokozza a hatást.*

István közben rögtönzött előadást tart az akváriumi algákról. Anno gyógyszerésznek készült, színtévesztés miatt nem vették föl. Aztán, mikor már a teológia felé tendált, törölték a színtévesztést mint kizáró tényezőt… Sok mindent mesél még. Szeret mesélni. Elhallgatnám napestig.

Ideköltözöm, mondom. „Gyere csak” – mondják.

■ – Kinyik –

KINYIK ANITA FELVÉTELEI

Veress István és fia az Élő Víz pincében a Tűzszekerek vetítése előtt

A HUMÁNUM NAPJA

A *Raoul Wallenberg* születésének századik évfordulóját megelőző napon, augusztus 3-án rendezték meg a budapesti Holokauszt Emlékközpontban a *humánum napját.* Immár egy évtizede, hogy világszerte ezen a napon emlékeznek azokra, akik – sokszor életük kockáztatásával – emberek tudtak maradni az embertelenségben, és a náci holokauszt idején mentették a zsidó lakosságot.

A ferencvárosi, Páva utcai intézményben megrendezett idei alkalmon *dr. Schweitzer József,* a neológ zsidó felekezet nyugalmazott országos főrabbija, *dr. Szita Szabolcs,* a Holokauszt Emlékközpont ügyvezető igazgatója, valamint *Balog Zoltán* emberierőforrás-miniszter mondott beszédet. Az eseményt magas rangú diplomaták, politikusok és egyházi vezetők is megtisztelték jelenlétükkel – egyházunkat *D. dr. Harmati Béla* nyugalmazott püspök képviselte.

„Egykoron minden áldozatbemutatás megszűnik, ám a hála áldozata örökké megmarad” – fogalmazta meg rövid beszédének lényegét a zsidó tanításból kiemelt mondattal Schweitzer József nyugalmazott főrabbi. Szita Szabolcs a magyar embermentőket méltatta, akik életük kockáztatásával, sőt gyakran életük árán is szembeszálltak egy embertelen rendszer gyilkos gépezetével.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Balog Zoltán miniszter

Balog Zoltán miniszter beszédében hangsúlyozta: „Hiába emlékezünk, ha nem az az akarat, indulat vezet bennünket, amely az embermentőket. Szégyenletes bűn az antiszemitizmus, elfogadhatatlan bűn a cigányság megbélyegzése, de legalább akkora bűn rasszizmussal vádolni azokat, akik valójában nem azok. Politikai haszonszerzésből történik, amikor a politikai ellenfelek egymás fejéhez vágják a rasszista vádakat, ez pedig az áldozatok kárára van” – tette hozzá.

A rendezvényen *Deme Péter,* az Igaz Emberek Társaságának elnöke és Szita Szabolcs adta át a *Helytállásért* elnevezésű okleveleket. *Nizałowski Ernő* egykori hadipilóta személyesen vette át a díjat. A további kitüntetettek posztumusz kapták a most először átadott kitüntetést.

Breuer Pál ezredes, *Kiss Pál* egykori hódmezővásárhelyi polgármester, *Kulifay Imre* református lelkész, *Magyar Dezső* rendőr őrnagy, *Pusztai Lajos* és felesége, *Pusztai Lajosné* házmesterek, *Šedivý László* református lelkész, *Szederkényi Engelbert Henrik* tartalékos alhadnagy nevében családtagjaik, illetve *Ficzere Tamás* református lelkipásztor vették át az okleveleket.

Az Igaz Emberek Társaságának elnöksége a Holocaust Közalapítvánnyal együtt alapította meg idén – Raoul Wallenberg születésének centenáriuma alkalmából – a *Helytállásért* magyar embermentő elismerést. (A kezdeményezést az indokolta, hogy a magyar embermentők az izraeli Jad Vasem Intézet által kiadott Világ Népeinek Igaza díjat – leginkább túlélő szemtanúk hiányában – nem kaphatják meg.)

A *Helytállásért* elismerő oklevélre jelölt személyeket az Igaz Emberek Társaságának elnöksége választja ki. Az elismerést olyan személyek vagy leszármazottaik kaphatják meg, akik esetében kétséget kizáróan bizonyíttatott, hogy a II. világháború idején zsidó emberek életét mentették meg.

Az oklevelet idén kilenc személynek ítélte meg az Igaz Emberek Társaságának elnöksége. Az oklevél késői köszönetnyilvánítás, az egykori embermentők moralitásának nyilvános dicsérete.

■ Kiss Tamás / *evangelikus.hu*

Breuer Pál ezredes – posztumusz

Kulifay Imre református lelkész – posztumusz

Pusztai Lajosné (Skultéti Gizella) és Pusztai Lajos házfelügyelő – posztumusz

Kiss Pál polgármester – posztumusz

Nizałowski Ernő hadipilóta a díjat személyesen vette át

Szederkényi Engelbert Henrik tartalékos alhadnagy – posztumusz

Magyar Dezső rendőr őrnagy – posztumusz

Šedivý László református lelkész – posztumusz

A Helytállásért oklevelet átvevők sorában – jobbról a második – Nizałowski Ernő egykori hadipilóta, aki még életében részesülhetett az elismerésben

Pharrajimos

Augusztus 3-án, a kislétai romagyilkosság harmadik évfordulóján ökumenikus imaóra helyszíne volt Budapesten a józsefvárosi Jézus Szíve-templom. A roma holokauszt, a Pharrajimos hatvannyolcadik évfordulója alkalmából tartott együttléten – *Székely János* esztergom–budapesti segédpüspök és *Fabiny Tamás* evangélikus püspök mellett – Balog Zoltán miniszter református lelkészként vett részt.

A bevezető gondolatokat *Szőke Péter,* a Sant’Egidio Közösség budapesti szervezetének vezetője mondta el. „Az erőszak általában is elfogadhatatlan, és minden áldozatát megilleti együttérzésünk. Még súlyosabb azonban a botrány, amikor az erőszakot egy másik embercsoport elleni megvetés táplálja” – jelentette ki.

Az eseményen részt vett *Sólyom László* volt köztársasági elnök, valamint a 2008–2009-es romagyilkosságok áldozatainak több hozzátartozója is, akik a gyülekezettel együtt gyújtottak gyertyát az áldozatok emlékére.

A Cigány Világszövetség kongresszusának határozata alapján 1972 óta emlékeznek meg arról, hogy 1944. augusztus 2-án éjjel az auschwitz-birkenaui koncentrációs táborban néhány óra alatt több mint háromezer roma embert gyilkoltak meg.

■ Forrás: MTI

FOTÓK: T. PINTÉR KÁROLY

Jobb oldali képünkön a Sant’Egidio Közösség ökumenikus imaórájának lelkész szolgálattevői – a házigazda szervezet képviselőjének balján: Székely János, Fabiny Tamás és Balog Zoltán

Közeledés

Én gyakorta nemet mondok magamra. Nőként és emberként is. De Isten újra meg újra igent mond rám. Soha nem tudtam igazán hozzászokni ehhez, mindig furcsa volt szembesülni ezzel.

Az Írás egy helyütt azt mondja: „Közeledjetek az Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok." *(Jak 4,8)*

Sokszor azt érzem, én egy lépést sem teszek, csakis ő az, aki nem mondott és mond le rólam, hanem egyre csak közeledik felém. Gondolom, érzi a szívemben azt a mély és őszinte vágyat, amely benne él. A sóvárgást a vele való állandó kapcsolatra. Nem, többre annál: a vágyat egy végleges, felbonthatatlan egység után.

„Közeledjetek az Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok" – *ő közeledik hát, nem hagy ki egyetlen alkalmat sem, hogy világosan értésemre adja, ő jelen van. Él és munkálkodik.*

Van, hogy tudomást sem veszek róla. Van, hogy ellenállok, mert belém villan: mi történik velem, ha feladok valamit mostani önmagamból…?

Holott a változás egy idő után mindenképp szükségszerű. Elkerülhetetlen.

De érzem, számomra elkerülhetetlen és szükségszerű a változástól, az ismeretlentől való félelem is. A bőrömön érzem, hogy amikor az Isten kezébe vesz, alakít és formál, az kicsit olyan, mint a halál. Meg kell, hogy haljak önmagamnak azért, hogy ő olyanná tehessen, amilyen lehetnék. Amilyen az ő szemében valójában vagyok.

Mert ő, az Isten az egyetlen, aki ténylegesen ismeri lényem legmélyét. A valódi énemet, amely ott rejtőzik bennem, minden sebzettség, bizonytalanság, kényszer és elvárások álarca alatt.

Ő látja a valóságot, és a valóság nem riasztja el őt.

És én biztosan tudom, ő fáradozik értem. Amint azt is, hogy ennek során semmi sem hiábavaló. Egyetlen lépés, egyetlen mondat, egyetlen szó és egyetlen mozdulat, egyetlen pillanat sem történik hiába. Mindennek rendelt ideje van.

És bár biztosan tudom és érzem, hogy vele és mellette teljes biztonság és tökéletes védelem vesz körül, tisztában vagyok azzal is, hogy én mégis félek a formálódástól, a régi, megszokott dolgok, és ha kell, egyes emberek és emlékek elengedésétől.

Mert az kicsit – vagy talán nem is kicsit – olyan lenne, mint a fizikai halál, amelyről egy kortárs költő így ír: „Nem a halál, nem a végállomás, mi oda vezet, az lehet nehéz…" (Kiss Judit Ágnes: Egyirányú)

■ Gazdag Zsuzsanna

Sárgadinnye

Gyerekkoromban nagyon szép kertünk volt. Megtermett benne minden, ami a konyhában kellett: sárgarépa, petrezselyem, zeller, uborka, bab, borsó, káposzta, karalábé… A fák rogyásig voltak gyümölccsel. A környékbeliek hozzánk jártak vásárolni, mert tudták, hogy itt mindig olcsó, szép zöldséget kapnak, megnyomott mértékkel…

Nagyanyám a Lehel piacon árusította a felesleget. A kofák állandóan elzavarták, mert amíg a kosárban volt eladnivaló, addig a kereskedőket elkerülték a vevők. Tudták: *Mari* néni mindig frisset és olcsót hoz a kertjéből.

A szerző felvétele

Mikor felnőttem, és családom lett, megpróbáltam továbbörökíteni a kertészkedést. Egy ideig pici ágyásokban termeltünk mindenféle zöldséget. Később a hatalmas méretűre terebélyesedett gyomok alatt már alig lehetett észrevenni a nyamvadt petrezselymeket.

Megváltozott a világ. Bevetettük a kertet fűvel, beültettük bokrokkal, évelő virágokkal. Ha időnként lenyírjuk a füvet, már elégedettek lehetünk magunkkal. (Néha azért szégyellem, hogy még egy szál zöldség sem terem, mindent vennem kell.) A fák, cserjék úgy elhatalmasodtak a házunk körül, hogy egy erdő kellős közepén érezzük magunkat. Mindenütt madarak laknak: vadgerlék, szarkák, cinkék, vörösbegyek, ki tudja, még milyenek.

Nem lett rosszabb a világ, csak más. Mi sem vagyunk lustábbak, mint a régiek voltak, csak már nem a kertművelés áll életünk középpontjában.

Visszaemlékezve a régi szép időkre egyvalamit mindig hiányoltam: sosem termeltünk dinnyét, mindig megvettük a piacon. Pedig én azt nagyon szeretem. Ahol ennyi minden szépen nő, épp a dinnye ne teremne meg? Nagyanyám mindig azt mondta, hogy ez a növény különleges gondot igényel, már az ültetése is macerás, kis fészkekbe kell vetni. Később azért többször próbálkoztam egyszerűen elszórni a magot, de sosem lett belőle semmi.

Nem gondoltam volna, hogy néhány évtized elteltével mégiscsak lesz dinnyeültetvényem. Csak úgy, magától… Nem ültettem, csak kikelt, és most gyönyörűen fut, tömve van virággal és sok gyümölccsel. Három már gyermekfej nagyságú. A csoda az, hogy nem a földben hajtott ki, hanem a betonjárda résében, a fal tövében. És jól érzi magát, naponta többször is megnézzük, hogy mennyit nőtt, hol jelentek meg újabb dinnyefejecskék. Már legalább négyméteres az indája.

Hogyan került oda? A macskáink nagyon szeretik a sárgadinnye belét. Nekik szoktam kitenni egy tálcára az udvarra, s olyan boldogan nyalogatják az édes lével körbevett magokat, mint a zselés húsos konzervet. Egy mag nyilván bekerült a járda résébe, s életre kelt. Nézegettük is az elején, találgattuk, hogy mi az. Azt gondoltuk, uborka. Később tovább vizsgálgattuk: talán tök vagy görögdinnye.

Amikor nagyobbra gömbölyödött, már látszott, sárgadinnye-ültetvényünk van! Életerősen pompázik. Naponta megcsodálja az egész család. Minden hozzánk betérő ismerősnek és ismeretlennek megmutatom. Gyönyörű!

Látványa régóta elgondolkodtat. Hányszor vagyunk úgy az életben, hogy nagyon akarunk valamit, erőlködünk, és mégsem sikerül. Sokszor majdnem egy életen át küszködünk az elénk tűzött célért, és sokáig nem érjük el. És egyszer csak sikerrel járunk. Minden kínlódás nélkül.

Mert az Isten ad. Bőkezűen. Sokkal bőkezűbben, mint gondolnánk. Olyan jó lenne, ha észrevennénk minden ajándékát, és örvendeznénk neki! Hogy nem kell állandóan rettegnünk, félnünk, mert a Gondviselő akkor is ott van mindenütt, ha nem vesszük észre. És körülvesz szeretetével. Úgy is tudunk kapni, ha nem könyörgünk, nem adunk „megrendelést", hanem csak egyszerűen ajándékozó szeretetébe ajánljuk magunkat. De nemcsak elmormogott szavakkal, hanem teljes átadással. Igazán.

Isten ajándékozó szeretete mellett a mi dinnyeültetvényünk még mást is üzen. A mag a betonra, kövek közé hullott… És terem. Bámulatos módon a mag megsokszorozza önmagát. Isten csodatévő! Ha akarja, mindent meg tud tenni. Ahol emberi számítás szerint már semmi remény nincs, Isten logikája szerint ott még lehet élet és jövő. Időnként hajlamosak vagyunk korán feladni a dolgokat a kezdeti sikertelenség miatt.

A Teremtő azt üzeni: „Ember! Légy kitartóbb, mint eddig, mert van segítséged! Bízzál az Istenben! Nézd ezt a csodás dinnyeültetvényt! Néhány hét türelem, és megkóstolhatod, milyen édes!"

A mellette lévő betonrésben pedig már egy másik növény ágaskodik és hajt hihetetlen tempóban. A nyár öröme fut a betonjárdán sok-sok sárga virágával!

■ Juhászné Szabó Erzsébet

HETI ÚTRAVALÓ

„Boldog az a nemzet, amelynek Istene az Úr, az a nép, amelyet örökségül választott." (Zsolt 33,12)

Szentháromság ünnepe után a 10. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi Isten választott népe sorsát tárják elénk Jeruzsálem pusztulására emlékezve. Ám mi is ismerjük fel, mit az Úristen Krisztusban tett értünk: csak a belé vetett élő hit által igazulunk meg. „Jézus Krisztusban van a mi váltságunk az ő vére által: a bűnök bocsánata az ő kegyelmének gazdagsága szerint." (Ef 1,7; LK) Jézus megsiratta Jeruzsálemet, és előre megmondta azt, ami Kr. u. 70. augusztus 10-én bekövetkezett: *„…ellenségeid… körülzárnak…; földre tipornak téged és fiaidat…, és nem hagynak belőled követ kövön, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét."* Mégis (!) megtisztította a templomot, és tanított benne, beteljesítve a prófétai szót (lásd Ézs 56,7): *„Meg van írva: És az én házam imádság háza legyen, ti pedig rablók barlangjává tettétek."* (Lk 19,43–44.46) Mi „az Úr házába örömmel megyünk". (GyLK 755) *Luther* szerint: „A gyülekezet közös imádsága mindennél drágább és erősebb; mert nem a hely meg az épület, nem a gyönyörű falak, tornyok s harangok a fontosak, hanem egyedül az imádság." Pál szívét szüntelen fájdalom gyötri népe miatt, de ezt kell megállapítania Isten igéje alapján: *„…nem a testi származás szerinti utódok az Isten gyermekei, hanem az ígéret gyermekei számítanak az ő utódainak."* És szabad kegyelme szerint: *„…nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené."* (Róm 9,8.16) Az izraelita Pál ezt hirdeti: *„Az Isten nem vetette el az ő népét, amelyet eleve kiválasztott. (…) Viszont az ő elesésük által jutott el az üdvösség a pogányokhoz…"* (Róm 11,2.11) Az Úr Jézus ezt jövendölte a templomról: *„nem marad kő kövön, amit le ne rombolnának"*, és ezt a főváros pusztulásáról: *„pogányok tapossák Jeruzsálemet"* (Lk 21,6.24). Ezért (is) mondta a samáriai asszonynak a Messiás, akit Krisztusnak neveznek: *„…eljön az óra, amikor nem is ezen a* (Garizim) *hegyen, nem is Jeruzsálemben imádjátok az Atyát."* Mert: *„Az Isten Lélek, és akik imádják őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk."* (Jn 4,21.24) Pál pedig azt üzeni a pogánykeresztyéneknek, hogy Izráel nem végleg vettetett el: *„…ha a gyökér szent, az ágak is azok. (…) ha te levágattál a természetes vadolajfáról, és a természet rendje ellenére beoltattál a szelíd olajfába, akkor azok a természetes ágak mennyivel inkább be fognak oltatni saját olajfájukba."* (Róm 11,16.24) Jézus útban a Golgotára a város és saját sorsa tudatában mondta: *„…magatokat és gyermekeiteket sirassátok… Mert ha a zöldellő fával ezt teszik, mi történik a szárazzal?"* (Lk 23,28.31) Mózes komoly figyelmeztetése és bátorító szavai a távoli jövőről (is) szólnak: *„Szétszór benneteket az Úr a népek közé…, de* (ha) *végül megtérsz Istenedhez,… mivel irgalmas…, nem hagy elpusztulni. …hogy megtudd: az Úr az Isten, és nincs más rajta kívül."* (5Móz 4,27.30.31. 35) „Tisztítsd meg szíved, Jeruzsálem népe, / Hogy megtartassál…" (EÉ 460,1)

■ Garai András

Pályázat lelkészi állásra

A Fancsal–Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség a 2012. szeptember 1-jével megüresedő lelkészi állására pályázatot ír ki.

Az egyházközség várja azoknak a lelkészeknek a pályázatra való jelentkezését, akik vállalják a nehéz körülmények között élő gyülekezeti tagok lelkigondozását, pásztorolását, hittanórák és a rendszeres gyülekezeti alkalmak megtartását.

A lelkészi javadalmazás átlagos, a parókia összkomfortos, a templom most lett felújítva. A feladatok ellátását szolgálati gépkocsi is segíti. A díjlevélről az Északi Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalától, illetve a gyülekezet felügyelőjétől, *dr. Szalipszki Pétertől* kérhető tájékoztatás (telefon: 30/355-3432).

A pályázatokat az Északi Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalának (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24. vagy eszaki.kerulet@lutheran.hu) és a Fancsal–Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség címére (3855 Fancsal, Rákóczi u. 43. vagy szalipszkip@freemail.hu) kell eljuttatni postán vagy elektronikus formában.

Bemutatkozási lehetőségek augusztusban lesznek. *A pályázat benyújtási határideje* 2012. augusztus 5. helyett *2012. augusztus 15.*

Tisztelt egyéni, többpéldányos és gyülekezeti lapelőfizetőink, könyvvásárlóink!

Az *Evangélikus Élet* teljes körű terjesztését július 25-étől a Luther Kiadó megbízásából a MediaLOG Logisztikai Zrt. végzi. Így az egypéldányos egyéni előfizetők mellett immár a többpéldányos egyéni előfizetők és a gyülekezetek is az új terjesztőn keresztül kapják meg az újságot.

Mint ahogy azt már az egypéldányos egyéni előfizetőink közül néhányan megtapasztalhatták, a terjesztőváltás nem zökkenőmentes, ezért továbbra is türelmet és együttműködést kérünk azon előfizetőinktől, akiket e változás – átmenetileg – esetleg hátrányosan érint.

Kérjük, ha a lap kézbesítésében fennakadást tapasztalnak (ha hetilapunk késve vagy egyáltalán nem érkezik meg), azt – gyülekezeti és többpéldányos előfizetőink – haladéktalanul jelezzék az alábbi elérhetőségeken:

MediaLOG Logisztikai Zrt. ügyfélszolgálata – telefon: 80/106-000, e-mail: ugyfelszolgalat@media-log.hu.

Luther Kiadó – 1085 Budapest, Üllői út 24.; telefon: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229; e-mail: kiado@lutheran.hu.

A könyvek kézbesítését július 25-étől szintén a MediaLOG Logisztikai Zrt. végzi. Az esetlegesen felmerülő problémákat a fenti elérhetőségeken tudják jelezni. Szíves megértésüket ezúton is köszönjük.

■ Kendeh K. Péter *igazgató* (Luther Kiadó)

PALACKPOSTA

Gyurta Dani mutatóujja

A londoni olimpián *Gyurta Dániel,* miután megtudta, hogy a 200 méteres mellúszásban világcsúccsal aranyat nyert, nem az öklét rázta, nem is a vízbe csapott, hanem mindkét kezével felfelé mutatott. Amikor ennek értelméről kérdezték, rejtélyesen csak annyit mondott, hogy ez maradjon az ő titka. És ez így van jól: a győztes, aki élete nagy részét reflektorfényben éli, igenis megérdemli legbelső érzéseinek a védelmét.

A Biblia fényében azonban joggal eszünkbe juthat Jakab apostolnak ez az igéje: *„…minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása.”* (Jak 1,17) Mert változhat egy-egy sportoló aktuális teljesítőképessége, tized másodpercnyi figyelmetlenség miatt óriásit lehet bukni, pillanatok alatt feje tetejére állhat a papírforma – ám Istenben nincs változás, sem változásnak árnyéka.

Gyurta Dániel családról és nemzetről – tizenötmillió magyar összekovácsolódásáról – beszélt. Elhatározta, hogy aranyérme másolatát Norvégiába küldi, az olimpia előtt néhány héttel tragikus hirtelenséggel meghalt egykori vetélytársa szüleinek. Ezzel pedig már nem is a sportszerű, hanem a – mondjuk így – Krisztus-szerű versenyzésre is példát ad a végtelenül szerény magyar fiatalember. Azt valósítja meg, amiről Pál apostol ír: *„Aki pedig versenyben vesz részt, mindenben önmegtartóztató: azok azért, hogy elhervadó koszorút nyerjenek, mi pedig azért, hogy hervadhatatlant.”* (1Kor 9,25)

Vallom, hogy az egyháznak szava lehet az olimpiával kapcsolatban is. Nem véletlen, hogy számos ország versenyzőit lelkigondozók, sőt sportlelkészek is segítik. Annak is hagyománya van, hogy az olimpiai faluban kápolnát rendeznek be, vagy a versenyzőknek Bibliát osztanak. Isten igéjét éppen a sportsikerek vagy éppen -kudarcok kapcsán is felfedezhetjük, és a Szentírás szava új értelmet nyerhet. Amikor mindenki a további aranyérmeket várja, akkor a zsoltárossal együtt mondhatjuk: *„Az Úr döntései igazak, mindenben igazságosak, kívánatosabbak az aranynál…”* (Zsolt 19,10–11) Amikor mindenki győzni akar, akkor érdemes az apostolra figyelnünk: *„…nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.”* (Róm 9,16)

Őszintén remélem, hogy a gyakran céltalan vagy a celebeket majmoló fiatalok igazi példaképeket találnak a tisztességes versenyben helytálló sportolók személyében. Talán feltűnik nekik Gyurta Dániel mozdulata is, amellyel a célba érés után felfelé mutat.

■ Fabiny Tamás

Névjegy:
Fabiny Tamás
1982 óta vagyok lelkész, az elmúlt bő hat évben püspök is. Világéletemben szerettem a sportot. Fiatalon a Csepel SC-ben öttusáztam. Mivel nem voltam elég tehetséges, átirányítottak párbajtőrvívásra. Legnagyobb sportsikerem az volt, hogy a József nádor téri vívóteremben egy edzés utáni kispályás meccsen gólt lőttem *Balczó Andrásnak,* aki olimpiai bajnokként beállt hozzánk, kutyaütőkhöz focizni.

OSZTOZÓ

Nyári kultúrmorzsák

A forróság heteiben is dolgozott a *Compact Disco.* A csapat, amely idén hazánkat képviselte a bakui eurovíziós dalversenyen, elkészítette a *Leave It Up to Me* című dalának videoklipjét. *(Az együttesről lapunkban is olvashattatok: B. Walkó György, az EvÉlet munkatársa – a zenekar énekesének, Csabának az édesapja – május 13-i számunk 7. oldalán publikálta Mintha sztárok lennének… című írását. – A szerk.)*

A zenekar tagjai elmondták, hogy ezzel a pár perces videóval szeretnék megköszönni a közönségnek a nemzetközi verseny óta tapasztalható szeretetét. A szám a tavaly megjelent *Compact Disco II* albumon található. A klipben is szerepet kap a közönség: a *Facebookon* zajlott szervezést követően a rajongók egy hónapon keresztül küldhették el az együttesnek saját videóikat, s ezekből a zenészek lendületes, vidám filmet gyúrtak össze.

De a nyár persze nem csak zenehallgatásra jó. Kiváló alkalom a nyaralás például a társasjátékozásra is, és még jobb, ha eközben letesztelheted, mennyire ismered a Bibliát. A Helikon Kiadó *Ki kicsoda?* kártyajáték-sorozatában megjelent bibliaismereti játék száz darab kártyalapja ötven-ötven ó- és újszövetségi alakot mutat be. A lapok egyik oldalán az illető bibliai szereplők láthatók egy-egy híres művész festményén, illetve egy szövegrészlet, a másikon pedig a hozzájuk fűződő események és adatok olvashatók. A „kártyaparti” a néhány éve hittanórára járó fiatalok számára is élvezetes lehet, de akár egy nyár végi gyülekezeti kirándulás estéjére is hasznos és szórakoztató perceket kínálhat.

Akik nagycsaládban, kisebb és nagyobb testvérek között nőttek fel, tudják, hogy a mindennapok tele vannak kisebb-nagyobb kalandokkal. Ők akár éveken át léptennyomon plüssmackókba és egyéb nélkülözhetetlen családtagokba botlanak, és megtapasztalhatják azt is, miként lesz padlótól plafonig málnaszörpös a konyha, amikor az óvodás lurkók életükben először próbálnak szívószállal inni.

Süveges Gergő, a köztévé népszerű műsorvezetője azok közé tartozik, akiknek házasságát négy gyermekkel áldotta meg a Teremtő. Így hát tud mesélni a gyermekágyak közötti szlalomozásról, a családi gyalogtúráról vagy arról, milyen előkészületeket igényel, ha reggelente „csoportosan” kell óvodába indulni.

A keresztény hitét gyakran nyilvánosan is megvalló tévés *Apaszem* című könyve méltó folytatása a néhány évvel korábban megjelent, *Apa-kép-írás* című kötetnek. A különbség „csak” annyi, hogy akkor még öten voltak a családban, időközben azonban érkezett újabb családtag is. Nyári délutánon a fák árnyában, este a teraszon vagy vízparton is kitűnő, szórakoztató és szívet melengető olvasmány.

■ Jenő

Az oldalt szerkesztette: Vitális Judit

A hit dallama

Interjú Pekka Simojokival

▶ Az idei Szélrózsa program- és énekfüzetében közel tíz dal fölött szerepelt komponistaként (és szövegíróként) *Pekka Simojoki* neve – de a finn zeneszerző-énekes nevéhez összesen körülbelül hatszázötven ének fűződik. Az afrikai dallamokból is merítkező Pekka tizenkét év után érkezett újra koncertkörútra Magyarországra a riihimäki gyülekezet kórusával, az *EtCeterával.* (Nyolc éve az *Exit* zenekarral járt hazánkban.) A fonyódligeti országos evangélikus ifjúsági találkozó mellett Balatonszárszón, Pilisen, Szarvason léptek színpadra, és Erdélybe is eljutottak. Az egyházunkban és a világ sok táján népszerű Pekkát – aki a Szélrózsán bibliatanulmányt is tartott a résztvevőknek – most *Pángyánszky Ágnes* pilisi lelkész interjújából ismerhetitek meg.

ZSOLCZAI BALÁZS FELVÉTELE

– Pekka, koncertjeiteket hallgatva elgondolkodik az ember: honnan származik ez a zenei sokszínűség, amely a dallamokból árad? Milyen zenei hatások érvényesülnek az általad komponált keresztyén dalokban?

– Gyermekkorom nagy része Afrikában, Namíbiában telt. Szüleim ott voltak misszionáriusok, és talán életem legmeghatározóbb nyolc évét töltöttem ott velük. Namíbiában abban az időben még háború volt, az európai misszionáriusok nehéz körülmények között hirdették Isten igéjét az ottaniaknak.

Nagy hatással volt az életemre Afrika – az emberek temperamentuma, a lelkesedésük, a zenéjük, a szabadulás örömével átitatott hitéletük és istentiszteleteik. Emlékszem, hogy az első gitáromat is Namíbiában készítettem egy olajos halas dobozból és drótokból.

Azokat a dallamokat hallgattam, amelyeket édesapám vett fel magnóra: eredeti, ősi afrikai dallamokat. Amikor később már magam is komponáltam, és keresztyén zenész lettem, ezek a dallamok visszaköszöntek, és ma is meghatározók a dalokban.

– Gyermekkorodtól kezdve meghatározó volt számodra, hogy hívő családban élsz, és evangélikus keresztyén ember vagy?

– Természetesen ez nagyon sokat jelentett, de tizenhét éves koromban az én életemben is eljött az a pillanat, amikor az Istennel való kapcsolatom tudatossá és személyessé vált. Emlékszem, hogy egy ifjúsági tábor után letérdeltem az ágyam mellé, és megkérdeztem Istent: akkor most tényleg igaz, hogy én benne hiszek, és hozzá tartozom? Azt is elmondtam, hogy ha igen, akkor dalokat fogok írni neki. Mindeközben nagy hatással volt rám *Jaakko Loytty* zenéje, megismerkedtem *Anna-Maria Kaskinennel,* sok nemzetközi keresztyén zenét is hallgattam, és éreztem, hogy a zene az az ajtó, amelyet Isten megnyitott nekem. Zenekart is alapítottam, és elkezdődött zenei életem és szolgálatom a finn evangélikus egyházban.

– Már többször hallottalak koncerteken is beszélni arról, hogy másként látod az afrikai istentiszteleteket, mint az európaiakat. Milyen különbséget látsz közöttük?

– Nos, gyermekkoromban azt tapasztaltam, hogy Namíbiában az istentiszteleteken lelkesedést, visszajelzéseket, mosolyokat láthat az ember. Ehhez képest amikor visszatértem Finnországba, úgy éreztem, hogy az emberek azért mennek a templomba, hogy egyedül legyenek, és nem azért, hogy az Istennel és az egymással megvalósulható közösséget átéljék. Mind a mai napig hirdetem, hogy erre a közösségi élményre, erre az örömre és felszabadultságra szükségünk van.

Ezért született meg egy finn keresztyén fesztiválra az *afrikai mise* liturgia, amely az egybegyűltek aktív istentiszteleti részvételére épül. Az afrikai mise megszületése után érzékelhető változás történt az istentiszteleteinkben, és úgy éreztem, hogy Isten valóban kinyitotta előttem azt az ajtót, amelyen be kell lépnem. A Tamás-mise például hat évvel később – más megújult istentiszteleti liturgiákkal együtt – az afrikai mise hatására született meg.

– Mostani koncerteteken először hallottam tőletek olyan dalokat, amelyek az újabban ismertté vált dicsőítő énekek stílusára hasonlítanak leginkább. Mit gondolsz erről az új zenei irányról, a dicsőítő, úgynevezett Hillsong-énekekről?

– Az emberek időről időre vágynak új zenei irányzatokra, új zenei stílusokra. A Hillsong-énekek egyfajta válasznak tekinthetők erre. Új lemezemnek is ez a címe: *Praise,* azaz *Dicsőítés.* A megszületett dalokra hatással volt ez az irányzat, de igyekeztem azt a teológiai gondolatiságot és hitvallást megszólaltatni bennük, amely az én egyházamra és környezetemre jellemző.

Egy kis veszély látok abban, ha ezekben a dicsőítő énekekben csak az érzésekre reflektálunk. Fontos az is, hogy megszólaljon bennük az a teológiai mélység, amelyet mi lutheránus örökségként tudhatunk magunkénak. Mindemellett nagy értéke ennek az irányzatnak az öröm megszólaltatása, amelyre világunkban és életünkben nagy szükség van.

Próbálom megfogalmazni dallamban és szövegben is azt, hogy a dicsőítő énekek mitől lesznek a mi énekeink, mitől tudnak valós, mély hitbéli üzeneteket megszólaltatni. Nagy kérdés, hogy mi hogyan dicsőítjük Istent, hogyan adunk hálát életünkért, Krisztusban való megváltottságunkért. A Hillsong-énekek számomra nem valaminek az utánzását jelentik, hanem egy új útnak, egy új stílusnak a kipróbálását és a saját válaszom megtalálását.

– Azt hiszem, mindenkire, aki a koncerteteket meghallgatta, nagy hatással volt az EtCetera *énekkar is. Mit tudhatunk róluk?*

– Az *EtCetera* Riihimäki városának evangélikus gyülekezetében született. Olyan volt ifjúsági énekkarosokkal hívtuk életre, akiknek még felnőttkorukban is volt kedvük énekelni. Az énekkar minden tagja tizennyolc évesnél idősebb. Egyfajta missziót szerettem volna ezzel is megvalósítani a felnőttek felé, hogy ők is újra otthonra találjanak a gyülekezetben, az egyházban, egy speciális missziói, zenei szolgálaton keresztül. A kóruspróbákon kívül havonta egyszer úgynevezett *Little Lights (Kis fények)* estéket rendeztünk, amelyeken kötetlenül énekeltünk, beszélgettünk, és Isten üzenetére figyeltünk. Ez a mozgalom aztán igen elterjedt az evangélikus gyülekezetekben. Az *EtCetera* énekkarral sokfelé megyünk koncertezni is, lemezeket is adunk ki, nagy élmény velük énekelni és zenélni.

– Pekka, milyen érzés újra Magyarországon lenni, itt koncertezni?

– Magyarország és Pilis számomra mindig azt jelenti, hogy hazaérkezem. Már nagyon vártam a találkozást, nagy élményt jelentettek a koncertek. Annak különösen is örülök, hogy erdélyi gyülekezetekbe is eljuthattunk. Remélem, a koncertjeink hitbéli megerősödést is hoznak azok számára, akik eljöttek, és hallgattak bennünket, mert a dalok között elhangzó bizonyságtételek számunkra nagyon fontosak. Köszönöm a magyar evangélikusoknak, hogy ilyen jó kapcsolatban lehetünk, és örömmel várom a folytatást.

■ Pángyánszky Ágnes

Az interjú bővebb változatát a pilisi gyülekezet honlapján, a http://pilisievgyul.blogspot.hu/ címen olvashatjátok el.

Istenbe vetett hittel a gyógyulásra koncentrálni

Beszélgetés dr. Ottóffy Gábor gyermekonkológussal

„Számos pozitív történetet hallottunk a doktor úrról, és ezeket személyes tapasztalataink is igazolják. Nemcsak orvosa, de kicsit apukája is minden kis és nagyobb betegének. Az év onkológusa cím elismerné azt a lelkiismeretes munkát, amit a betegeiért és azok családjáért tesz" – ez a néhány sor azon levelek egyikéből való, amelyek a Magyar Rákellenes Liga *Az év onkológusa – az én orvosom* pályázati kiírására érkeztek idén tavasszal. Az elismeréssel járó Dollinger-emlékérmet *dr. Ottóffy Gábor,* a Pécsi Tudományegyetem Gyermekklinika Onkohematológiai Osztályának osztályvezetője vehette át. Az evangélikus doktorral többek között Istenről, a mindennapokban megélhető hitről és természetesen a betegségről beszélgettünk.

– A legtöbb ember attól retteg, hogy daganatos betegséget állapítanak meg nála, azt pedig végképp mindenki szeretné elkerülni, hogy a gyermekénél rákot diagnosztizáljanak. Ön hivatásaként választotta az e kórral való foglalkozást… Hogyan lett gyermekonkológus?

– Mindenekelőtt szeretném előrebocsátani, hogy világszerte, így Magyarországon is, hála Istennek, ez viszonylag ritka betegség. Jelenleg az országban évente körülbelül hatvanezer újonnan diagnosztizált felnőtt onkológiai beteg van, és kétszázötven-háromszázra tehető a rosszindulatú daganattal vagy leukémiával újonnan diagnosztizált tizennyolc év alattiak száma. Emellett, a közhiedelemmel ellentétben, nagyon sokan meggyógyulnak – hazánkban a gyerekek több mint háromnegyede.

És hogy miért lettem gyermekonkológus? Kamaszkorom óta jól kijöttem a gyerekekkel, így a pályaválasztás során elhatároztam: gyermekorvos leszek. A szakmai gyakorlataim is többnyire gyerekosztályokhoz kötődtek. A pécsi gyermekonkológiára pedig polgári szolgálatosként kerültem először. Később, státusban lévő orvosként az ezen az osztályon megüresedő helyet töltöttem be. Nagyon sokat tanultam az akkori osztályvezetőtől, *Kajtár Pál* professzor úrtól, mind szakmai, mind emberi szempontból. Szerencsére a mai napig bejár a klinikára, jelenléte, tanácsai nagyon sokat jelentenek.

– Az interjú előtt egyik munkatársával beszélgettem, aki úgy fogalmazott: a sokszor nagyon is nehéz lelki terhek ellenére szeret itt dolgozni, szinte „beszippantotta" őt ez az osztály. Mi lehet ennek az oka?

– Nagyon világos, egyértelmű a célunk: az, hogy az ide került gyermekek meggyógyuljanak. Mivel ez a betegség halálos, ha mi nem segítünk nekik, akkor meghalnak. Épp ezért a gyógyulásnak is nagyobb jelentősége van ezen az osztályon, mint másutt.

Az is igaz, hogy az átélt kórházi élményeket talán nehezebb letenni a munkaidő leteltével. Fontos, hogy ezt is megtanuljuk. Nyilván mindenki más módon találja meg ehhez a segítséget – sportol vagy egyéb hobbit űz. Az Istennel való kapcsolat is rengeteg erőt adhat.

Osztályvezető orvosként fontosnak tartottam, hogy itt, a kórházon belül félállásban legyen egyházhoz kötődő lelkigondozó is, aki nemcsak a gyerekek és szüleik számára érhető el, de számunkra, itt dolgozók számára is. Így a Magyarországi Evangélikus Egyház segítségével immár 2010 októbere óta dolgozik közöttünk *Némethné Tóth Szilvia* evangélikus lelkigondozó. Ezért e helyen is szeretnék köszönetet mondani egyházunknak.

– Hogyan fogadták ezt az ötletet a munkatársai, illetve a szülők?

– Nagyon pozitívan. Azt gondolom, a mi osztályunkon a transzcendensről való gondolkodás óhatatlanul gyakoribb, mint bárhol másutt. Fontosnak tartom, hogy ehhez az ittlévők segítséget kapjanak. Annak ellenére – vagy épp azért –, mert a mai világban az emberek életében az egyházhoz való kötődés sokkal kevésbé szoros, mint akár csak néhány évtizeddel korábban. Ráadásul nagyon sokféle istenkép él az emberekben. Ebben a kórházi szituációban pedig sok-sok kérdés vetődik fel, jó, ha van kihez fordulni ezekkel, ha van kivel megbeszélni…

Szilvia – aki nem mellesleg *Németh Zoltán* pécsi evangélikus lelkész felesége, és maga is édesanya – olyan személyiség, akivel természetesen és őszintén lehet beszélgetni: könnyen tud sokak számára olyan lelki kapaszkodót nyújtani, amely a helyzetükben sok erőt adhat.

– Említette, hogy Szilvia a személyzet számára is elérhető.

– Igen. Hetente vannak olyan megbeszéléseink, amelyeken ő is részt vesz. Emellett, amióta itt van, az is kialakult, hogy egy-egy haláleset után hogyan búcsúzunk magunk között a gyermektől. Sokak számára nagy jelentőségű, hogy egy-egy ilyen lelki megbeszélés végén ima hangzik el. Volt, hogy Szilvia a család kérésére a temetési szertartásban is részt vett.

– Tavaly hozták létre bibliai nevet viselő gyermekonkológiai és gyermekhospice-alapítványukat.

– Megalapításával a gyermekonkológiai ellátás segítése mellett fő célunk az otthoni gyermekhospice megszervezése és segítése a Dél-Dunántúlon. A gyermekhospice-csapat tagjai között a nővérek, orvos, pszichológus, gyógytornász mellett ott van a lelkigondozó is. Így a betegnek nemcsak az életminőségén tudunk javítani a még hátralevő időszakban, hanem lelki segítséget is felkínálunk.

Az Eurakvilo Gyermekonkológiai és Gyermekhospice Közhasznú Alapítvány elnevezése pedig arra a tornádó erejű szélre utal, amely – a gyermekkori rosszindulatú betegségekhez hasonlóan – Pál apostol életében gyökeresen megváltoztatta az emberek életét. Az alapítvány segítségével alakítottunk ki például itt, a kórház területén egy kis játszóteret.

– Ön erős szállal kötődik a pécsi evangélikus gyülekezethez, két cikluson keresztül presbitere is volt. Munkája során állandóan az élet-halál kérdésével kell szembesülnie. Mennyit tud az istenhit segíteni?

– Sokat. De hitünk is hullámzik, ráadásul folyamatosan változik. A munkahelyemen én is újra és újra át- és újragondolom az Istennel való viszonyomat. Az biztos, hogy itt a vakhit gyorsan megsemmisül, a felszínes vallásos buzgóság nagyon gyorsan alábbhagy. Ugyanakkor az emberben mélyen meglévő „hitmag" meg tud erősödni. Lehetnek az ember életében olyan időszakok, amikor a közösségben való aktív feladatvállalás erősíti, míg máskor a belső növekedés a közösségi hatásoktól függetlenül történik – de az egyházhoz való kötődés akkor is megmarad.

– A Magyar Rákellenes Liga idén is kiírta Az év onkológusa – az én orvosom *elnevezésű pályázatot. Ezt az elismerést betegek, illetve hozzátartozóik által írt ajánló levelek alapján osztják ki. Önt tizennyolcan ajánlották, közöttük olyan szülők is, akiknek a gyermekén már nem lehetett segíteni…*

A SZERZŐ FELVÉTELE

– Ez a díj egyfelől meglepetés volt, korábban nem is tudtam róla, hogy létezik ilyen, másfelől nagy megtiszteltetés, hiszen egy-egy ilyen levelet nagyon nehéz lehetett megírni. Volt, aki utólag elmondta nekem, mennyire megviselte, ahogy az írás közben felidéződtek a negatív és pozitív élmények, és ezeket újra kellett élnie…

Ugyanakkor emberek vagyunk, különböző emberekkel különbözőek a kapcsolataink, és tisztában vagyok azzal is, hogy vannak hibáim. Minden bizonnyal vannak betegek és hozzátartozók, akik nem ennyire pozitívan látják a munkámat. Összességében örülök, amikor segíteni tudok. Szeretem a gyerekeket, a munkatársaimat, a munkámat; ezt a díjat egy kicsit visszajelzésnek is tekintem erről.

– Végezetül mit tanácsol azoknak a szülőknek, akiknek a gyermekeinél daganatos betegséget diagnosztizálnak?

– A legfontosabb, hogy kérdezzenek a gyermekük kezelőorvosától! Magyarországon hét gyermekonkológiai centrum működik kiváló kollégákkal, ugyanazon irányelvek alapján kezelve a betegeket. Évente kétszer vannak szakmai konferenciáink, ahol továbbképzésekkel, szakmai tapasztalatcserével segítjük egymás munkáját.

Egy-egy betegség jelentkezésekor óhatatlanul felmerülnek a miértek. Ezért azt is hangsúlyozni szoktam, hogy a szülők és a családtagok ne önmagukat vagy egymást okolják. Hitem szerint a betegségek, így a gyermekbetegségek is – akárcsak például a jégeső – az élethez tartoznak, és esetlegesen érnek egy-egy embert. Ezért a szülők se a bűnbakkeresésre pazarolják az energiáikat, hanem – ha megadatik, Istenbe vetett hittel – a gyógyulásra koncentráljanak.

■ Boda Zsuzsa

EVANGÉLIKUS GYŰJTEMÉNYI SZEMLE

Rovatunk egyik célja, hogy a határainkon túli evangélikus vonatkozású gyűjteményekről, emlékekről is tudósítsunk. A gyülekezetek iratai közül a legfontosabbak az anyakönyvek, egyszersmind ezeket övezi a legnagyobb érdeklődés. Nem közömbös tehát tudnunk, hogy vajon hol milyen régi és milyen állapotú anyakönyv található. Ezúttal az erdélyi evangélikus anyakönyvekről lesz szó.

Evangélikus anyakönyvek Erdélyben

THESAURUS

Rovatgazda: Kovács Eleonóra

Az anyakönyv mint forrástípus a családfakutatáshoz és a családtörténet összeállításához elsődleges kútfőbázist jelent. Az egyházi matrikula nélkülözhetetlen a népesedéstörténethez, a társadalomtörténethez, de betegség- és orvoslástörténeti adatokat is szolgáltat, valamint népi erkölcsöket, névadási szokásokat is tükröz.

Evangélikus anyakönyveket Erdélyben jelenleg négy irányban keresheetünk. Az első helyszínt maguk az egyházközségek jelentik, ahol az 1950. évi román államosítási törvényt csak 1870-ig visszamenőleg alkalmazták, így a gyülekezetekben megmaradtak a korai, 18. századi (ritkább esetekben 17. századi) eredeti anyakönyvek. Második lehetőség a keresésre az állami levéltár megyei fiókjai (Brassó, Nagyszeben, Kolozsvár, Beszterce, Gyulafehérvár, Marosvásárhely székhellyel), a harmadik a néptanácsok az esetlegesen náluk felejtett kötetekkel.

A negyedik helyszín, ahol szintén egyházi gyűjteményeket (anyakönyveket) találhatunk, a központi gyűjtőlevéltárak Nagyszebenben és Brassóban. Szintén e gyűjtőközpontokban található egy olyan anyakönyvi másodpéldány-gyűjtemény is, amely 1837-től vált rendszeressé. Az anyakönyvi másodpéldányokat a körzeti konzisztóriumokhoz terjesztették

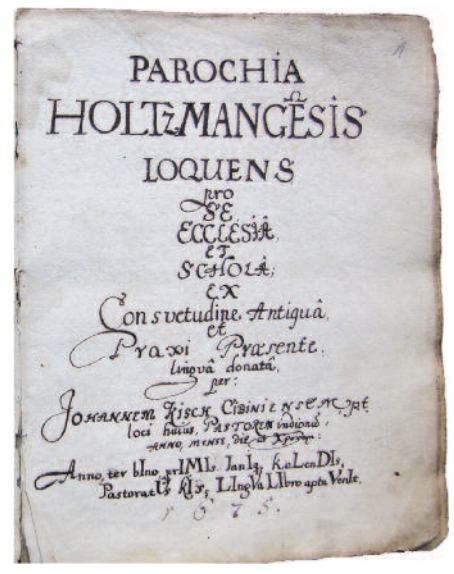

fel az evangélikus gyülekezetek, de mára már nem kötelező rendszeres megküldésük.

A sajnálatos módon elnéptelenedett egyházközségektől a nagyszebeni és a brassói gyűjtőlevéltár egyaránt szállított be gyülekezeti levéltárakat anyakönyveikkel együtt. A nagyszebeni intézmény őrizetébe ily módon 1256 darab – azóta már leltározott –, az 1642 és 1992 közötti időszakot felölelő anyakönyv került, amelyek kutathatóságát a *www.kirchenbuchportal.de* internetes honlap biztosítja. (Az anyakönyvek teljes leltára: *http://kirchenbuchportal.de/visitenkarten/sibiu/ZAEKR_602.pdf)*

Erdélyben az összes felekezet anyakönyvei közül a Segesvári Evangélikus Egyházközség anyakönyve a legrégebbi. Bejegyzései 1607-től kezdődnek keresztelési és halálozási adatokkal, majd 1613-tól jegyzik föl benne a házasságokat. Erdély másik legrégebbi anyakönyve szintén az egyik evangélikus gyülekezeté, mégpedig Holcmányé, amely 1607–1794 közötti keresztelési és 1767–1768 közötti házassági adatokat tartalmaz. E kötetet jelenleg a Nagyszebeni Evangélikus Gyűjtőlevéltárban őrzik. Sorban utánuk következnek a nagyszebeni és a nagyszőllősi (mindkettő 1642-ből), a mesei (1644), a nagybaromlaki (1647), a hermányi (1651), a morgondai (1652) stb. anyakönyvek, amelyek mind Nagyszebenben találhatók a gyűjtőlevéltárban.

Az észak-erdélyi szász evangélikusok 1944-ben történt németországi emigrációjuk során magukkal vitték az észak-erdélyi gyülekezetek anyakönyveit is, amelyek ma a gundelsheimi Erdélyi Intézetben (Siebenbürgen Institut) találhatók.

Annak, hogy az anyakönyvi kutatásnak több helyszínen kell folynia, az államosítás az oka. A Román Állami Levéltár Igazgatósága 1950-ben elnöki rendelettel kötelezte az egyházközségeket, hogy „megőrzés végett" adják át az 1870–1895 közötti időszak anyakönyveit, amelyeket ugyanebben az évben a néptanácsok keretén belül működő állami anyakönyvi hivatalok vettek át. 1952-ben az átadási kötelezettséget „mentés" címszóval az 1870 előtt keletkezett anyakönyvekre is kiterjesztették, majd ezt a felszólítást 1971-ben is megismételték.

A begyűjtött anyakönyvek kezdetben a néptanácsok anyakönyvi hivatalaihoz kerültek, majd a területileg országos hálózattá szervezett állami levéltárakhoz. Az egyházi anyakönyveket az állami levéltárak a ma érvényes közigazgatási beosztás szerint megyénként csoportosítva őrzik. Ritkább esetekben előfordult az is, hogy az átadás a polgármesteri hivatal és az illetékes megyei levéltár között annak idején valamilyen okból nem történt meg, így néhány plébánia matrikuláit mindmáig a polgármesteri hivatalok őrzik.

■ Bernád Rita Magdolna
levéltáros
Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár (Arhiva Arhidiecezana, Alba Iulia)

A nagyszebeni evangélikus központi levéltár virtuális elérhetősége: www.evang.ro/teutsch-haus/archiv. A brassói Honterus gyülekezet levéltári honlapjának címe: www.honterus-archiv.ro. A témáról bővebben: Pál-Antal Sándor: A családtörténeti kutatás lehetőségei Erdélyben. In: Márkusné Vörös Hajnalka (szerk.): Családtörténeti kutatás határon innen és túl. Veszprém Megyei Levéltár, Veszprém, 2009.

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A MAGYAR RÁDIÓBAN

A Szekszárdi Evangélikus Egyházközség

A szekszárdi evangélikus gyülekezet megalapítását az előző századfordulón a környező nagyobb gyülekezetekből idevándorló evangélikus iparosok, tisztviselők kezdeményezték. Kérésük meghallgattatott: a püspök által kinevezett szervező adminisztrátor, *Németh Gyula* paksi segédlelkész 1908 szeptemberében megtartotta az első alakuló gyűlést, ahol a formálódó közösség felügyelőt, gondnokot, egyháztanácsost is választott. Az első istentisztelet 1908. szeptember 27-én volt.

A gyülekezet húsz éven át élt templom nélkül, a Garay János Gimnázium dísztermét kapták meg istentiszteleti célokra. A saját lelki otthon építésének álma hosszú munka és pénzgyűjtés után 1928-ban valósult meg, amikor is elkészült a templom, a gyülekezeti terem és a paplak.

Széles összefogással született meg a templom berendezése: helyi mesterek készítették a nagyobb harangot, a kisebbik az elárvult nagyszékelyi templomból került ide. A bonyhádi gyülekezet ajánlotta fel régi barokk orgonáját. Az oltárkép *Szabó Dezső* alkotása, mottója Jézus hívása: *„Jöjjetek hozzám mindnyájan…”* A színes ablakokat iparművész készítette. A fehérmárvány keresztelőmedencét egy család ajándékozta. Az oltár katolikus, a szószék református fafaragók kezének munkája.

A gyülekezet hűséges felügyelői voltak: *Hazslinszky Géza, Kurcz Vilmos, Tolnai-Knefély Ödön, Levente István, Lugosi Béla,* majd a jelenleg a tisztséget betöltő *dr. Muth Lajos* (és *Németh Judit* felügyelőhelyettes) következett.

Az első huszonöt évben huszonketten végeztek kántori szolgálatot, a megépült templom orgonájánál azután *Győri János, Németh László, Komlósi Margit,* majd 1938-tól a jelenleg is szolgáló *Németh Pál.*

A lelkipásztorok sorában a negyven évig szolgáló Németh Gyula után fia, *Németh István* következett. Az ő négy évtizedes szolgálata után rövid időre *Szkrinyák Katalin* segédlelkész vette át a munkát, majd újra parókus lelkészként öt-öt évig *Hafenscher Károly,* illetve utódja, *Johann Gyula.* Újabb átmeneti két év következett, ekkor segédlelkészként *Smidéliusz András* és *Szabados Regina* végezte a szolgálatot, majd megválasztották a jelenlegi lelkészt, *Sefcsik Zoltánt.* Ő tizenegy éve él itt családjával.

A gyülekezethez tartozik egy úgynevezett társ- és néhány szórványgyülekezet is: Felsőnána, Kéty, Decs és Zomba.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Augusztus 19-én, a Szentháromság ünnepe utáni 11. vasárnapon 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió Szekszárdról. Igét hirdet *Sefcsik Zoltán* lelkész.

Elmondható, hogy kicsi, de nyitott szívű, lelkes közösség ez, melynek nyilvántartásában Szekszárdról nagyjából hatszáz ember tartozik ide, vasárnaponként kilencvenöt-száz hívő vesz részt az isteniszteleteken. A huszonnégy tagú presbitérium vezetésével színes közösségi élet zajlik: a több hittancsoport mellett él ifjúsági csoport, két felnőtt-bibliaóra, fiatalasszonyok órája, imakör működik, ezenkívül alkalmi csoportként félévente szerveződik Emmaus kör a hit iránt érdeklődőknek, azaz felnőttként keresztelkedni vagy konfirmálkodni vágyóknak. Van házaskör, és évente hatvan ember, négy generáció részvételével szerveznek gyülekezeti hétvégét. Igyekeznek nyitottan és örömmel fogadni minden érdeklődő, Krisztus után vágyódó embert.

Istentiszteleti rend • 2012. augusztus 12.

Szentháromság ünnepe után 10. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 19,41–48; 2Móz 19,1–7. Alapige: Róm 9,30–33. Énekek: 460., 323.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 6. Bence Imre; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. Veperdi Zoltán; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Horváth Ferenc; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) dr. Lackner Pál; du. 6. (orgonazenés istentisztelet) Smidéliusz Gábor; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.); **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Románné Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Kovács Viktor; de. fél 11. (úrv.) Kovács Viktor; du. 6. Schulek Mátyás; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) dr. Bácskai Károly; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) dr. Szentpétery Péter; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) dr. Szentpétery Péter; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Wiszkidenszky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Éva; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2.; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Lotz Tibor lelkész emlékezete

Ha földi élete még tartana, augusztus 13-án töltené be századik életévét *Lotz Tibor* evangélikus lelkész. A délvidéki Bácskában, Óverbászon látta meg a napvilágot. Édesapja tanügyi főtanácsosként a település állami magyar gimnáziumának igazgatója volt.

Miután Tibor a szigorúan szerető apa tekintetétől kísérve elvégezte a gimnáziumot, a hallei Luther Márton Egyetem Hittudományi Karára iratkozott be, ott végezte teológiai tanulmányait, szerzett diplomát. *Dr. Popp Fülöp* püspök szentelte lelkésszé 1936-ban Zágrábban.

Édesapjától örökölt pedagógiai érzékenysége, a reformáció hazájában megerősödött lutheri, krisztocentrikus szemlélete, kitűnő németnyelvismerete egyaránt alkalmassá tette arra, hogy többnemzetiségű, -nyelvű gyülekezetben végezzen szolgálatot. Előbb Pancsován volt segédlelkész, hat évig Hertelendifalván szolgált lelkészként, majd Óverbászon, szülőhelyén munkálkodott missziói lelkészként 1945-ig.

A háború viharai felszították a nemzeti, faji békétlenség tüzét. A háború végén – az 1942. januári újvidéki események retorziójaként – családjával együtt internálták Lotz Tibort. Internálótáboruk a magyar határ közelében, a Garával átellenben lévő falu volt. Innen menekültek át a határon 1947 áprilisában, elsősorban az éhhalál elől.

Rövid makói tartózkodás után Gyulán telepedhettek le. A helyi gyülekezet nagy szeretettel és berendezett, otthonos lakással várta őket. Az öt családtagról gondoskodó lelkész erőt és szolgálatot, testvérszíveket és gyülekezeteket kapott Gyulán és a sarkadi misszióban, *Benkő István* személyében pedig igazi lelkész testvért, hogy gyermekeit felnevelhesse.

A sarkadi misszióban nagy lendülettel látott neki a hatalmas szórványterületen élő hittestvérek gondozásának, közben a szolgálati motoron vitte az élelmet a magyar hazában deportáltaknak a megbeszélt rejtekhelyre. Áldott és örömteli szolgálat volt ez a táborból megmenekült lelkész számára.

A hazaszeretet már diákkora óta élt a szívében. Az érettségi után nem azért ment Hallába, a reformáció hazájába, hogy a teológiai fakultáson német nyelvű diplomát szerezve mélyítse nyelvtudását – szívesen végezte volna tanulmányait itthon, „a leghűségesebb városban”, Sopronban. Élete során maga mögött hagyhatta volna a nehéz hazai viszonyokat, több lehetősége is kínálkozott erre (1956 stb.), de hazája iránti szeretete és a kitelepítésekkel szétszabdalt, megcsonkított gyülekezetekben végzett szolgálat iránti hűsége nem engedte.

És itt jön szolgálatának egy másik vonása: *lelkészi szolgálatát szétszakított gyülekezetekben végezte.* Ez az időszak 1953-ban kezdődött számára, amikor a Dunántúlra került német ajkú gyülekezetekbe, a kitelepítés után megmaradt hívek közé. Talán itt volt a leginkább jelentősége annak, hogy több nyelven beszélt, és igét hirdetni is kifogástalan németséggel tudott.

Lotz szolgálati idejében kevesen tudtak olyan precízen fogalmazni ezen a nyelven – akár élőbeszédben, akár igehirdetésben vagy fordításban –, mint ő. Lehetne szólni arról is, hogy egyházi vezetők és lelkésztársak is igénybe vették nyelvtudását egy-egy német szakkönyv fordításával kapcsolatban.

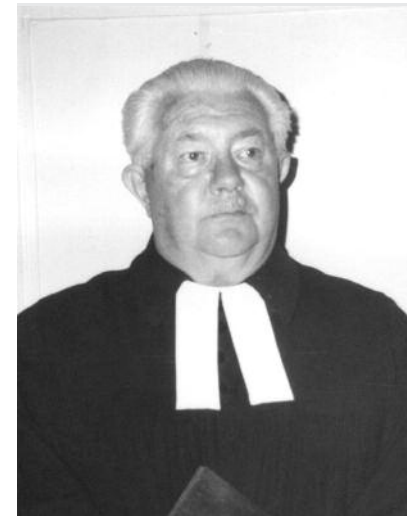

De hadd legyek személyes: számomra, aki mint szülőfalum lelkészét sokszor hallgathattam, kiváló német igehirdetései rendkívül vonzóak voltak. Ám németnyelv-tudását nemcsak szülőfalumban, Csikóstőttősön (1953–1970) végzett lelkészi szolgálata során tudta kamatoztatni – a kitelepítés után itt maradt, német ajkú, főként idős testvérek között –, hanem Egyházaskozáron is (1970–1981), nyugdíjazása előtti gyülekezeti munkájában, illetve még Sopronban is igénybe vehettük némettudását, amíg egészségi állapota megengedte.

Precizitása a lelkészi adminisztrációban is megnyilvánult, ezért egyházmegyei számvevőszéki elnök, majd megyei pénztáros, sőt országos számvevőszéki tag is lett.

Teendőiben mindvégig segítette őt felesége, vállalva a kántorizálás szolgálatát. Csengő hangjával otthonos légkört tudott teremteni a látogatások során az idősek között. Pedig minden lépés kín volt számára; betegségét az internálás idején a metsző hidegben a térdig érő, jeges kenderáztatókban állva szerezte. De mindketten kikerültek ebből a földi pokolból, hogy hirdethessék a Keresztrefeszítettet és a Feltámadottat olyanoknak, akik másféle „pokoljárásban” élték földi életüket.

Lotz Tibor kiválóan értett az ifjúság, a gyermekek nyelvén. Talán a szülői házból hozta pedagógiai vénáját, tanár édesapjától örökölte. Bácskától a keleti Viharsarokig, majd a Dunántúlon a két kitelepített gyülekezetben nagy empátiával végezte a fiatalok hitbeli nevelését. Munkájának e területén is meghatározó volt a reformáció gyökereihez való kapcsolódás, amely minden szolgálatát jellemezte egyébként is.

Pedagógiai érzékét leginkább talán leánya örökölte; ő óvodapedagógusként Sopronban végezte a hitoktatást, segítve a kezdeti időszak nehézségeinek zökkenőmentes áthidalását, miután egyházunk a városban is visszakapta oktatási intézményeit.

Lotz Tibort kemény iskolában nevelte szolgálatát igénybe vevő Ura. Leánytestvére, *Klára* a háború végén Budán egy bombatámadás során meghalt. Temetésén *Ordass Lajos* – akkor kelenföldi lelkész – végezte a szolgálatot. A későbbi püspök, aki ugyancsak bácskai származású, ismerte a Lotz családot, és amikor az internálótáborból kimenekültek, mindent megtett, hogy az öttagú családnak megélhetést biztosítson. (Lotz öccse, *Gyula* utoljára Mágocson telepedett le, és az ottani temetőben pihen.)

Lotznak lelkészként, szüleinek, családtagjainak keserves életsors jutott: édesapjának tömegsír, hitvesének koncentrációs tábor, neki külön egy másik; gyermekeiket elszakították tőlük. A lelkészt egyszer azzal zsarolták, hogy két gyermekét, *Máriát* és *Ernőt* kivégzik. Azon az éjszakán Lotz megőszült. A gyerekek életben maradtak, de az apának fájt, hogy a hosszabb elszakítottság után a kisebbik gyermek (Ernő) nem ismerte meg őt. („Te nem vagy az apám” – mondta.) Élete végéig gyötörte édesapja halála, akit négyszáz társával együtt végeztek ki a szerbek. Különösen bántotta az a magát erősen tartó óverbászi híradás, hogy édesapját – haldokolva ugyan, de – élve temették el.

Lelki vívódásaiban családtagjai támogatása és a hitbizonyosság adott enyhülést számára: tudom, hogy az én Megváltóm él, és ő a tömegsírban pihenő szeretteinknek is Megváltója. És életre kelti a benne bízókat, akárhol pihennek is a földtekén ama napig.

Lotz Tibor, apai szívű apósom 1993. június 22-én halt meg Sopronban. Áldott életű hitvesével a város temetőjében fekszik. Szüleimet ő temette szülőfalumban, őket pedig én kísértem utolsó földi útjukra. Apósom koporsója mellett közel húsz évvel ezelőtt Jn 15,1–5 alapján hirdettem az igét a szőlőtő és szőlővessző elszakíthatatlan kapcsolatáról, majd anyósom ravatala mellett Fil 4,13 alapján szólalt meg a vigasztaló üzenet: *„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.”*

Azóta fiuk, Ernő – ő Ózdon, a kohászati üzemekben mérnökként, majd vezérigazgatóként dolgozott, és az ózdi templomi orgonahangversenyeken is kapott lelkierőt *Pintér Károly* lelkész idejében – hatvanöt évesen követte őket, de unokák és dédunokák erősítik a család gyökereit. Reméljük, hogy a keresztség alapján az anyaszentegyházat is.

Hálával gondolhatunk azokra, akik külföldiként a reformáció hazájában tanulva szívták magukba a Krisztus keresztjében gyökerező kizárólagosság *(solus)* titkát, mely kizár minden Isten előtti emberi érdemet. Ha az elsők közé soroljuk *Dévai Bíró Mátyást,* akit a reformáció bölcsőjében *Luther* „ringatott”, és mint „magyar Luther” terjesztette itthon az új tant, nem feledkezhetünk el azokról sem, akik azóta terjesztették az élő Krisztus evangéliumát. Közéjük tartozott Lotz Tibor lelkész is, aki a „magyar Lutherek” láncolatában a reformáció igazságának hirdetőjeként úgy szólta az igét nemzetiségi vonásokat hordozó hazai egyházunkban, hogy hallgatói megértehessék saját anyanyelvükön is.

■ Szimon János

Istentiszteletek a Balatonnál

Alsódörgicse, Fő u. 43. de. 11.; **Balatonakali, Templom tér** du. 2.; **Balatonaliga, Club Aliga üdülőközpont, Balatonvilágos, Aligai út 1.** du. 6.; **Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25.** du. 4.; **Balatonboglár, Hétház u. 17.** de. 11.; **Balatonfenyves, református imaház, Bem u. 9.** du. 6.; **Balatonföldvár, Városháza, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15.** de. 9.; **Balatonszárszó, Széchenyi u.** de. fél 9.; **Balatonszemes, Fő u. 34.** de. fél 10.; **Balatonszepezd, Árpád u. 2.** de. 9.; **Hévíz, Helikon u. 6.** du. fél 5.; **Kapolcs, Kossuth u. 26.** du. fél 4.; **Keszthely, Deák F. u. 18.** de. fél 11.; **Kötcse, Templom u. 7.** de. 10.; **Kővágóörs, Arany J. tér 2.** de. fél 12.; **Mencshely, Kossuth L. u.** de. 11.; **Nagyvázsony, Temető u.** du. 2.; **Révfülöp, Villa Filip tér 2.** de. 10.; **Siófok, Oulu park** de. 10.; **Szentantalfa, Fő u.** de. háromnegyed 10.; **Taliándörögd, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Tapolca, Darányi u. 1.** de. fél 9.; **Veszprém, Kossuth u. 4.** de. 10.; **Zánka, Rákóczi u.** de. fél 9.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Zöld olimpia

Már a négy évvel ezelőtti pekingi olimpia beruházásainál is nagy hangsúlyt kapott a környezetvédelem: az összes felhasznált energia húsz százalékát megújuló energiaforrásból biztosították, egymillió fát ültettek el, óriásligetet építettek, gyárak százait állították le és költöztették el, és több tízezer háztartásban függesztették fel a széntüzelést. Mindezek azonban szinte csak látszólagos intézkedések voltak, hiszen Peking a világ egyik legszennyezettebb városa, és ezen a tényen a „zöld intézkedések" sem sokat változtattak. A londoni olimpia valószínűleg példaadó lesz – legalábbis környezetvédelmi szempontból.

Londonban a jövő fontosabb, mint az olimpiai jelen: a londoni olimpiai építkezés során a fő cél a fenntartható fejlődés biztosítása volt. A zöld olimpia rendezését két szempont motiválta: egyrészt a sportlétesítmények hosszú távú használhatósága, másrészt pedig fontos volt, hogy a közösség érdekeit szolgálják az épületek.

Egy East End-i, rozsdaövezeti, halott negyedet tisztítottak meg és varázsoltak kulturált, esztétikus élettérré: egy nyomornegyed rekultivációja révén London legnagyobb közparkja jött létre, amelyhez lakásokat, zöldövezeteket, munkahelyeket, közlekedést, infrastruktúrát teremtettek. A lakók visszakapják a korábban tájsebbé lett területeket, és ez fontos üzenetet is hordoz: az olimpiától – és általában a sporttól – nem idegen a környezetvédelem, a fenntarthatóság gondolata.

Az építkezések során – nehezen ugyan, de – sikerült a vállalkozó cégeket meggyőzni arról, hogy az alapanyagok, az épületszerkezetek és a hulladék legalább felének a szállítását ne közúton végezzék, hanem a környezetet jobban kímélő vasúton, vízi úton uszállyal vagy más módon.

Az olimpia végeztével a létesítmények megmaradnak, de új funkciókkal bővülnek: egyetem, közegészségügyi intézmények, iskola lesz belőlük némi átalakítás után. Az olimpiai falu házait lakásokká alakítják, a lebontott épületek elemeit pedig darabokban újrahasznosítják. A mindezek eredményeképpen kialakuló új közpark a város egy újabb tüdőlebenye lehet, amely csökkenti a kánikula hatásait, a szmogot, új élőhelyet jelent sok növény- és állatfajnak, az emberek számára pedig pihenőhelyet.

Az építkezések mellett komoly kihívást jelentett a közlekedés környezetbarát megoldása. Az összes rendezvény helyszínét metróval és busszal is meg lehet közelíteni. A nézőket pedig azzal próbálják a tömegközlekedés használatára ösztönözni, hogy az adott napra szóló belépővel az összes járművet díjmentesen vehetik igénybe a látogatók. A 2012-es olimpia ideje alatt gázüzemű autóbuszok közlekednek.

Derűlátásra ad okot, hogy egyre több zöld kezdeményezést láthatunk a sport világában a rendezvények ökológiai lábnyomának kisebbítésére. A német labdarúgó-szövetség 2006-ban hívta életre a Green Goalt, hogy a világ legnépszerűbb sportágának közönségén keresztül terjessze a környezettudatos sport eszméjét. A bajnokságok során ugyanis több tízezer tonna szén-dioxid kerül a levegőbe. Ezt a hatalmas mennyiséget igyekeznek csökkenteni a megújuló energiák használatával, zöld beszerzéssel, az ételek csomagolóanyag nélküli és az italok újra felhasználható poharakban történő szervírozásával, a tömegközlekedés használatának népszerűsítésével, a szelektív hulladékgyűjtéssel.

■ S. A.

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó

Jézussal gyerektáborban

Egy gyülekezeti gyerektábor más, mint a többi. Egyszerűen Jézus is beáll a csapatba: az énekekben, a játékokban, az imákban, a kézműves-foglalkozásokon, a pihenésben… jelen van. Nálunk jelen volt! Láttam a kislányom arcán, láttam a gyerekek szemében, a lelkészünk szolgálatában, a szülők, a segítők mozdulataiban, a nyári forróság mértéket parancsoló erejében; de még a vízben is, amellyel a tábor utolsó napján nyakon öntötték egymást az aprónépek. Ott volt az Úr ebben a keresztútban is. Utak találkoztak: éppen mi, éppen itt, éppen ekkor! Mindannyian.

A hét témája Jézus csodái voltak. Majdnem harminc óvodás és kisiskolás hangolódott Istenre és egymásra öt délelőttön keresztül.

A tábor végére – a bibliai történeteken átelmélkedve és átjátszva magunkat – rádöbbentem saját életem csodáira is. A találkozások titkaira. (A gyerekeket ha „töltjük" lelki táplálékkal, akkor egyenes arányban töltődnek a szülők is. Érthetetlen, titokzatos, pozitív töltöttségű lelki fizika!)

Vasárnap még furcsán egyedül voltam. Csak a várakozás öröme volt a szívemben, hogy másnap kezdődik a tábor – és egy kis szívmélyi, önsajnáló, elmerengő, gyomorszorító, imádságra indító, Istent kérdezgető szomorúság borongott körül.

Van két gyermekkori jó barátnőm, akik mindketten rájöttek arra, hogy a legjobb feltöltődés kimenekülni a világból: minden kapcsolatot megszakítva csak a családnak élni. A saját keresztútjaikat, találkozásaikat hátrahagyták – minden szereplővel együtt. Én is ott maradtam. Azon töprengtem, hogy most jó nekik vagy nem jó nekik ez. Igazuk van, vagy nincs? Nem tudtam ezekre a kérdésekre választ adni, csak hiányoznak. Úgy éreztem, hogy gyökereimnek két ága leszakadt.

Másnap sántikáló lélekkel indultam neki a lányommal a templomig vezető útnak.

Minden hiányom örömben sokszorozódott, minden találkozás új gyökereket font körém. Nem kértem, nem akartam, nem gondoltam…, de így lett! Lehet, hogy néha hangos volt; lehet, hogy kicsit elkóricált, felmászott, másra figyelt, próbált vízen járni, vizet önteni – de az egész gyermektábori közösség lelki családdá válhatott. A gyerekek, a felnőttek és Jézus tábora. Örömben és kegyelemből! Nem nekem – hanem egymásnak mindannyian!

Kenyérszaporítás, testvérgyarapítás, szeretetszaporítás…

■ Papp Andrea

Búcsú testvérünktől, dr. Koczor Miklóstól

Budahegyvidéki templomunkban július 16-án istentisztelet keretében adtunk hálát jó barátunk, testvérünk életéért, akit 84 éves korában hívott magához Istenünk. Templomunkban családja és budahegyvidéki gyülekezetünk tagjai mellett egyházunk számos lelkésze és híve, valamint Miklós egykori kollégái vettek részt a búcsúztatón, ahol *Keczkó Pál* hirdette Isten igéjét.

Dr. Koczor Miklós Pápán született, iskoláit Celldömölkön és Szombathelyen végezte. A Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett diplomát, később műszaki doktorátust. És bár édesapja MÁV-főfelügyelő volt, ő maga pedig vasúti közlekedési gépészmérnök, szívesen beszélt úgy magukról: „Vasutasok vagyunk."

Fiatalon kapcsolódott be az evangélikus evangélizáció mozgalmaiba. Hamarosan már nem csupán hallgatóként, hanem igehirdetőként is szolgált. Egy pesterzsébeti szolgálata alkalmával ismerkedett meg *Ruttkay-Miklián Ilonával,* akit ötvennégy évvel ezelőtt feleségül vett. Boldog házasságukból három fiúgyermek született, akik közül *Zoltán* gépészmérnök, *Tamás* és *György* lelkész lett.

Mérnöki pályáját műegyetemi tanársegédként kezdte, majd az 56-os forradalmi bizottságban való részvételéért politikai büntetésként vasúti külszolgálatba helyezték Nagykanizsára. Később a budapesti MÁV Tervezőintézet gépész tervezője, majd osztályvezetője lett. Nyugdíjba vonulásáig vasúti létesítmények egész sora került ki a keze alól.

Életében nagyon fontos szerepet játszott egyházunk. Szívvel-lélekkel volt budahegyvidéki. Ebben az elkötelezettségében örömmel vállalta a megpróbáltatásokat a gyülekezet életének egykori nehéz évei alatt is. Nem lelkészi munkatársként, presbiterként több mint fél évszázadon keresztül vezette kedd esténként a gyülekezeti bibliaórákat. Haláláig figyelemmel kísérte az egyház különböző törekvéseit, sokakkal tartott kapcsolatot, és sokan figyeltek oda sajátos egyházszemléletére.

1986-ban tizennyolc társával – közöttük Zoltán fiával – együtt kezdeményezője és aláírója volt a *Testvéri szó* című, ma már egyháztörténeti jelentőségű iratnak, mely egyházunkban a rendszerváltást elindította. Az egyházi megújulás fontos része volt az 1991-es zsinat összehívása, melyen zsinati gazdának választották.

Családja nagy szeretettel vette körül. Unokái és dédunokái sok örömöt szereztek számára. Ünnepek alkalmával boldog pátriárkaként gyűjtötte össze a nagycsaládot. Míg fiatalabb korában barátaival a gyermekeivel egykorú ifjúságot nevelték, később feleségével együtt unokáinak a zebegényi nyaralásokat tette örök élménnyé.

Ereje lassan elfogyott. Otthonában, miközben felesége a kezét fogta, egyetlen sóhajtással tért haza Urához. A feltámadás reménységébe vetett hittel gondolunk szeretett testvérünk, dr. Koczor Miklós életére.

Kézdy Pál *(Budapest)*

EVÉL&LEVÉL

Csapolva vagy palackozva?

Szeretnék reagálni az *Evangélikus Élet Üzenet az Ararátról* című rovatában 2012. július 1-jén megjelent cikkre *(Kodácsy-Simon Eszter: A folyóvíz jobb, mint az állóvíz!).*

A cikk egy részével teljesen egyetértek. Az üzletekben valóban rengeteg a műanyagba csomagolt élelmiszer: ásványvizek, üdítők, étolaj, tej stb., nem beszélve az iparban és a háztartásban használt vegyi anyagokról – festékek, hígítók, takarítószerek… Avval azonban, hogy a csapvíz jobb és olcsóbb, mint a palackozott ásványvíz, nem tudok egyetérteni!

Évszázadokon át használt ásott kútjaink vizének kilencvenöt százaléka – a mezőgazdaságban az utóbbi évtizedekben elharapódzott nagyméretű kemizálás miatt – ivásra alkalmatlan! Az ivóvíznek nem volna szabad tartalmaznia sem vegyi anyagokat, sem fertőző mikroorganizmusokat, azaz eleget kellene tennie az érvényben lévő egészségügyi előírásoknak (ÁNTSZ-normatíváknak). Attól, hogy egy adott ivóvíz *nagyjából* megfelel a legáltalánosabb ÁNTSZ-normatíváknak, még nem biztos, hogy mindenki számára szomjoltó és üdítő! Senkit sem lehet arra kötelezni, hogy – „közérdekből" – csak csapvizet fogyasszon!

A megvásárolt palackos ásványvizet általában igen hamar elfogyasztjuk, tehát nincs ideje megposhadni.

Korábban az ásványvizeket, üdítőket, tejet és más folyékony élelmiszereket üvegpalackokban árusították, az üres üvegek visszaváltása, tisztítása azonban felettébb idő- és pénzigényes, manapság ezért használnak műanyag palackokat, zacskókat. A magam részéről szükség szerint továbbra is nyugodtan vásárolok műanyag palackos ásványvizet, és erről jó lelkiismerettel mást sem tudnék lebeszélni.

Természetesen társadalmi érdek lenne, hogy az összegyűlt műanyag palackokat, zacskókat újrahasznosítsuk. Erre valóban törekedni kellene!

Megjegyezni kívánom, hogy néhány fejlett ipari országban – például az USA-ban – már nem használnak műanyag szatyrokat, ezek helyett jobb minőségű papírszatyrokat rendszeresítettek, amelyeket könnyebb újrahasznosítani, és a tejet is üvegpalackokban vagy papírdobozokban forgalmazzák.

Szabó László *gyülekezeti munkatárs, nyugalmazott közegészségügyi-járványügyi felügyelő (Szolnok)*

Levél a Szélrózsa regisztrációsainak

A találkozó után nagyon sok kritika érte a fonyódligeti 9. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó regisztrációját – a Balaton-parti beszélgetésektől kezdve az *Evangélikus Élet* hasábjaiig. Épp ezért úgy gondolom, nem árt sokakkal megosztani azt a levelet, amelyet a Szélrózsa után pár nappal küldtem a regisztrációban részt vevő lányoknak.

Kedves szélrózsás regisztrációsok!
Szeretném, ha tudnátok, mennyire becsültelek benneteket azért, mert – látva a számítógépes rendszer csődjét, a meleget, a haragvó embertömeget, a makrancoskodó nyomtatót – kitartottatok, és végigcsináltátok azokat az órákat a köszönet legkisebb esélye nélkül.

Tény, hogy az én bokám is lerobbant az álldogálásban, de az másnapra rendbe jött. Biztosan sikerül majd kiértékelni, mi miért nem sikerült úgy, ahogyan megálmodtátok, ez nem az én tisztem, de azt hiszem, abban a helyzetben, amelyben voltatok, egy átlagember: a) üvöltözni kezd; b) sírógörcsöt kap; c) otthagyja az egészet.

Ti nem ezt tettétek, és ezért hála illet titeket. A Szélrózsa pedig jó volt, és ti nem sokat láttatok belőle. Vagyis azért vállaltátok a stresszt, a dühös arcokat, hogy ti magatok ne is részesüljetek a csodából…

Szeretettel:

Egy szélrózsás résztvevő
(Teljes név és cím a szerkesztőségben)

Hála és köszönet

A közelmúltban utolért engem is a szörnyű kór, amelytől szinte minden ember fél, retteg.

Amikor az orvos a diagnózist közli, talán nem is tudja, hogy a páciens lelkében milyen vihart kavar. Persze ha tudja, az sem változtat a tényeken. Fel kellett dolgoznom, és döntenem kellett: vállalom-e a nagy, komplikált műtétet annak minden rizikójával és számtalan negatív következményével, vagy kivárom, hogy a betegség hogyan hatalmasodik el rajtam.

A döntésig öt nap telt el, óriási lelki tusával, félelemmel és bizonytalansággal.

Már ez idő alatt is éreztem a támaszt az evangélikus testvérek részéről; elsősorban *Szabó Vilmos* és neje, *Piri Zsuzsanna* álltak határozottan mellettem. És természetesen a többiek is; ki-ki a maga módján próbált erőt, biztatást és gondoskodást nyújtani számomra. Végül a műtét mellett döntöttem.

Az operációt követően nagyon nehéz heteket éltem át. Ahhoz, hogy az egészet kibírjam, a saját hitem, Istenbe vetett rendíthetetlen bizalmam és családom szeretete segített.

Ami miatt tollat ragadtam, az a következő: a családom és én magam a hitünkkel talán kevesek lettünk volna a gyógyuláshoz. De hatalmas erőt éreztem magam mögött, amely a testvérektől áradt felém. Az imájuk, a szeretetük, az együttérzésük elősegítette, hogy az Úr rám figyeljen, és elindítson a gyógyulás útján. Mindenki biztatott, táplálta bennem a reményt. *Krisztának, Zsókának* és a többieknek is nagyon köszönöm!

Ám ki kell emelnem Szabóné Piri Zsuzsannát, aki különleges empátiakészséggel, energiát és időt nem kímélve, sokszor éjszakába nyúlóan velem volt. Imájával és figyelmével megnyugtató segítséget és erőt tudott adni.

Nehéz méltó szavakat találni köszönetem kifejezéséhez, de azt mindenképpen szeretném elmondani, hogy hálás vagyok az Úrnak, hogy tagja lehetek ennek a közösségnek – a zalaegerszegi evangélikus gyülekezetnek!

Földesiné Roth Erzsébet *(Zalaegerszeg)*

Lapunk múlt heti számának – találós kérdésként tálalt – címlapfotóját *Medgyesi Péter* készítette, aki a *révfülöpi* Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ vendégeként örökítette meg az egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciáján részt vevő fiatalok egy csoportjának balatoni „élményfürdőzését". A fotón tehát a déli part látszik – a tó északi partjáról.

HÍREK, HIRDETÉSEK

Tisztelt olvasóink!

Az *Evangélikus Élet* következő, augusztus 19–26-i (33–34.) száma összevonva, harminckét oldalon jelenik meg augusztus 19-én. Az ünnepi dupla szám ára 500 forint. (A 35. lapszám megjelenésének időpontja szeptember 2.)

Értesítjük továbbá olvasóinkat, hogy szerkesztőségünk augusztus 16–23. között zárva tart. Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy esetlegesen felmerülő terjesztési problémákkal ez idő alatt forduljanak közvetlenül a MediaLOG Logisztikai Zrt. ügyfélszolgálatához. Ingyenes telefonszám: 80/106-000. E-mail: ugyfelszolgalat@media-log.hu.

APRÓHIRDETÉSEK

Hálásan köszönjük az együttérzés sokféle jelét, amelyet megtapasztaltunk *dr. Koczor Miklós* halála idején. Áldás legyen neki és mindnyájunknak!

Koczor család

* * *

Szegeden egyetemista lánynak albérletet keresünk. Tel.: 20/824-2686.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ŐRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

Meghívó lelkészszentelésre

„Hiszen erre hívattatok el, mivel Krisztus is szenvedett értetek, és példát hagyott rátok, hogy az ő nyomdokait kövessétek.” (1Pt 2,21)

Örömmel és Isten iránti hálával tudatom, hogy a pestszentlőrinci evangélikus templomban (1183 Budapest, Kossuth tér 3.) az augusztus 18-án, szombaton, 15 órakor kezdődő istentiszteleten *Gáncs Péter* püspök lelkésszé szentel. Szeretettel hívom és várom erre az alkalomra és az azt követő szeretetvendégségre!

Győri Gábor Dávid

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból augusztus 12-étől augusztus 19-éig

VASÁRNAP

8.05 / Régió Rádió
Zsinatoló
(vasárnapi ökumenikus műsor)
11.30 / Duna Tv
Beavatás
Czakó Gábor televíziós esszéje
15.05 / Bartók rádió
Jubilate Deo
Évszázadok egyházi muzsikája
16.50 / M1
XXX. nyári olimpiai játékok
Férfivízilabda-döntő
21.10 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Benne:
Andrea Gabrieli:
Missa Apostolorum
22.00 / M2
A XXX. nyári olimpiai játékok záróünnepélye
23.35 / Duna Tv
Makám-koncert
(magyar koncertfilm, 2008)

HÉTFŐ

11.00 / Duna Tv
Lyukasóra
(irodalmi műsor)
11.30 / Kossuth rádió
Vendég a háznál
Gyerekekről felnőtteknek
12.40 / Tv2
Égből pottyant család
(amerikai filmdráma, 1986)
(87’)
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk!
Az evangélikus egyház félórája
20.05 / Duna Tv
Petőfi
(magyar tévéfilmsorozat)
6/1. Szülőföldemen
22.20 / Duna World
Harcsa Veronika Quartet
(magyar koncertfilm)
22.55 / M1
Aranyfeszt
Kultúrkincsek nyáron

KEDD

8.25 / Duna World
Selyemút –
Stein Aurél nyomában
(ismeretterjesztő film)
9.05 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne:
Charpentier: Dávid és Jonatán
13.50 / Bartók rádió
Papp Dániel (hegedű) és Oláh Aino (csembaló) Bach-hangversenye
(Deák téri evangélikus templom, 2006. június 6.)
15.30 / Duna Tv
Magyar történelmi arcképcsarnok
(magyar ismeretterjesztő sorozat)
III. Béla
15.40 / Pax Tv
Ki is volt Luther Márton?
(ismeretterjesztő film)

SZERDA

7.05 / M1
Másfél millió lépés Magyarországon – 32 év múlva
(magyar ismeretterjesztő sorozat)
7.35 / Duna Tv
Századfordító magyarok
Rubik Ernő
9.00 / Duna Tv
Töredékek
Pogány magyarok, keresztény magyarok
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”
A református egyház félórája
16.10 / M1
Balatoni nyári
(magazinműsor)
22.30 / Bartók rádió
Intermezzo
A King’s Singers énekel

CSÜTÖRTÖK

5.25 / M1
Hajnali gondolatok
14.25 / M2
Arborétumok, gyűjteményes kertek
15.00 / Pax Tv
Én vagyok az igazság
A Zákeus Médiacentrum evangélizációs műsora
19.35 / Bartók rádió
Bravissimo!
Benne:
Jean Costa játszik a Kálvin téri református templom orgonáján
21.25 / M2
Kérők (magyar tévéjáték)
21.30 / Duna Tv
Sztracsatella
(magyar film, 1996) (99’)
23.10 / Duna Tv
MüpArt – Ágnes-koncert
József Attila és Radnóti Miklós a Műpa színpadán

PÉNTEK

7.35 / Duna Tv
A Habsburgok és Magyarország
(magyar ismeretterjesztő sorozat)
11.06 / Kossuth rádió
A Hely
(riportműsor)
12.00 / Kossuth rádió
Déli harangszó az erdőkürtösi evangélikus templomból
16.30 / Duna Tv
Magyar történelmi arcképcsarnok
(magyar ismeretterjesztő sorozat)
Szent-Györgyi Albert
20.05 / Duna World
Vajdasági orgonák
(magyar dokumentumfilm)
21.10 / M1
Borvacsora
(gasztronómiai magazin)
24.00 / Bartók rádió
Ars nova

SZOMBAT

9.05 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne:
Franck: Imádság
10.00 / Duna Tv
Élő egyház
(vallási híradó)
12.55 / M1
A Szent Mihály-kápolna
(magyar ismeretterjesztő film)
13.10 / M1
Kerékpártúra
(biciklismagazin)
23.00 / Duna Tv
Három szín: Kék
(francia–lengyel játékfilm, 1992)
23.45 / M1
Lángoló Mississippi
(amerikai filmdráma, 1988)
24.00 / Bartók rádió
Dzsesszkoncertek
I. dzsesszfórum Budapest

VASÁRNAP

8.05 / Régió rádió
Kapocs
(vasárnapi ökumenikus műsor)
10.04 / Kossuth rádió
Evangélikus istentisztelet közvetítése Szekszárdról
10.05 / M1
Zsinagógák
10.30 / M1
Református magazin
11.20 / M1
Baptista ifjúsági műsor
19.35 / Bartók rádió
Bartók Béla XXV. nemzetközi kórusverseny
Nyitó hangverseny
20.05 / Kossuth rádió
Esti séta
Riportok, beszélgetések, művek – a kultúra ösvényein
0.15 / Duna Tv
A Karamazov testvérek
(amerikai játékfilm, 1958)
(140’)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (augusztus 12.)
Valamennyien az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre. Jn 1,16 (Zsolt 65,10a; Lk 19,41–48; Róm 9,1–8.14–16; Zsolt 140) Krisztus testté létele előtt a törvény uralma alatt élt az ember, és cselekedetei alapján ítéltetett meg. Krisztus megjelenésével azonban bekövetkezett a szabadítás, a kegyelem ideje. Azóta – ez az evangélium központi üzenete – kegyelemből kapjuk a kegyelmet, hiszen cselekedeteinkkel soha nem érdemelhetnénk ki. Nincs az a szent, kegyes, áldott életű ember, akire nézve ne lenne jogos Isten törvénye és ítélete. Ám Isten teljessége azt (is) jelenti, hogy ő nagyobb, mint a törvénye; felülírhatja azt – és pontosan ezt tette értünk Jézus Krisztusban! Benne eltörölte a minket vádoló adóslevelet, és Fia halála árán megkegyelmezett.

Hétfő (augusztus 13.)
Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját. Jel 2,10c (Jer 2,2; Róm 11,1–12; Mk 8,1–9) Az olimpia napjaiban sokan figyelnek a kitartó küzdelmet vívó sportolókra. Helytállásuk példa sokak számára. A Szentírás bizonyságtétele – nem csak itt, számos más helyen is – azonban e földi távlatoknál sokkal hatalmasabb kaput nyit! Olyan eljövendő világot készített az Isten az őbenne hívők, hozzá hűségesek számára – az örökkévalóságot, amelyben sem elmúlás, sem halál, sem fájdalom nem lesz –, amelyet a *Jelenések könyvének* ihletett szerzője az „élet koronája” képpel szemléltet. Isten ígéretének előképei pedig már most megjelennek a hívő ember életében – végtelen szeretete és megigazító kegyelme átölel.

Kedd (augusztus 14.)
Ujjongjatok, egek, vigadozz, föld, törjetek ki ujjongásban, hegyek! Mert megszánta népét az Úr, és könyörül a nyomorultakon. Ézs 49,13 (2Kor 2,3; Lk 21,5–6.20–24; Mk 8,10–13) Vajon örülünk eleget? Sugározzuk magunkból mi, keresztények az igazi, felhőtlen boldogságot, ujjongást, vígságot? Minden okunk megvan rá. *Nekünk* van meg igazán minden okunk rá! Van előttünk cél, van perspektíva. Isten minden napon velünk van Jézus Krisztus által. A bűnbocsánat tiszta lapjával ajándékoz meg. Örüljünk, és adjuk tovább, mutassuk meg őt, az öröm igazi Forrását, akiből mi is merítünk!

Szerda (augusztus 15.)
Pál írja: Én erőtlenség, félelem és nagy rettegés között jelentem meg nálatok. Beszédem és igehirdetésem sem az emberi bölcsesség megejtő szavaival hangzott hozzátok, hanem a Lélek bizonyító erejével. 1Kor 2,3–4 (Ézs 55,5; Jn 4,19–26; Mk 8,14–21) Napjainkban is eluralkodik közöttünk a gazdasági, erkölcsi, egzisztenciális félelem, rettegés. Válság – nincs nap, hogy ne ejtenénk ki e szót. Önjelölt „próféták” érkeznek, és mutatnak „kiutakat”. És nem vezetnek sehová… csak nő a sötétség. A Lélek bizonyító erejével szólóra figyeljünk! Pál nem önmagát hirdette. Isten vele volt, megáldotta igehirdetését, bizonyságtételét. Az őt szolgájává tevő Isten hitet ébresztett ott, ahol Pál járt. És az apostol és a megtértek együtt dicsőítették az Urat.

Csütörtök (augusztus 16.)
Ha hűtlenek vagyunk, ő hű marad, mert ő magát meg nem tagadhatja. 2Tim 2,13 (Ézs 58,1; Róm 11,13–24; Mk 8,22–26) Az emberi világ egyik legnagyobb deficitje a hűség és a hit hiánya. Ez a legnagyobb hiányunk, mégsem vagyunk képesek magunktól kitartani. Istent azonban semmilyen értelemben nem változtatja meg irántunk való szándékában az ember bűne, hűtlensége vagy hitetlensége. Mindenkor ugyanaz marad a maga teljességében, és nem másítja meg ígéreteit. Soha nem szűnik meg teremtő szeretete, amellyel fenntartja a létezőket, minket, embereket, a teremtett világot, ahogyan a nap is egyaránt süt bűnösre és bűntelenre. A megtérő bűnöst az Úr mindig tárt karokkal várja.

Péntek (augusztus 17.)
Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét. Jn 1,14 (Zsolt 17,15; Lk 23,27–31; Mk 8,27–33) Miért fontos, hogy testté lett az Ige Jézus Krisztusban? Egyrészt mert Krisztus emberi sorsot vállalt, és saját életén keresztül munkálta ki a szabaduláshoz vezető utat, amelyen mindannyian elindulhatunk, és az ő vezetésével célba is érhetünk. Másrészt személyes példáján, tanításán, tettein keresztül megmutatta, milyen az, amikor valaki Isten iránti teljes hűségben, hitben és szeretetben él. Isten igazságát, a megigazult életet mutatta meg nekünk. Így lett számunkra az út, az igazság és az élet.

Szombat (augusztus 18.)
Ne félj, mert én veled leszek, és megmentelek! – így szólt az Úr. Jer 1,8 (Róm 8,15; 5Móz 4,27–35/36–40/); Mk 8,34–9,1) Ha belegondolunk, mindig lenne mitől félnünk. Az emberi lét olyan véges, annyi minden fenyeget, oly sok testi és lelki veszteség, bánat ér minket! A félelem azonban megbénít, elveszi az élet szépségében való gyönyörködés lehetőségét, elveszi az örömöt, apránként kifordít magunkból. Ne félj! – mondja újra és újra Isten. Nincs olyan veszedelem, amelyben én ne lennék veled, ahonnan ki ne tudnálak menteni. Még a rettegett halálban sem hagy fogságban. Mindent elkészített Isten, hogy ne a félelem uralma alatt éljünk. Isten kezében teljes biztonságban vagyunk.

■ Kőháti Dorottya

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu. • **Hirdetésfelvétel**: hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség**: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). **Rovatvezetők**: Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).
Szerkesztőbizottság: Adámi Mária, Boda Zsuzsa, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kendeh K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Prőhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 212322